

Kiadóhivatal:
Molnár-féle nyomda r.-t., Kaszinó
bazár.
Az előfizetési pénzek és hirdetések
ide küldendők.
Hirdetések
legjutányosabb számítással, díj-
szabás szerint
Megjelenik minden szombaton.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség:
Bizerédj István-utca 5. szám.
Ide küldendők a lapot ér-
deklő 6-szes közlemények
Előfizetés:
egész évre 10 kor., félfévre 5 kor.
negyedévre 2 kor. 50 fill.
Néptanítóknak,
ha az előfizetést egész évre előre
beküldik, 5 kor.

TOLNAVÁRMEGYE TARSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.

AZ ORSZÁGOS M. KIR. SELYENTENYEZTÉSI FELÜGYELŐSÉG HIVATALOS LAPJA.

Belmunkatárs: JANOSITS KÁROLY.

Felölös szerkesztő: BODNÁR ISTVÁN.

Egyes szám ára 20 fillér.

Szőlőkivitelünk Németországba.

Bartal Béla kir. kamarás, vármegyénk széles látókörű, illusztris fia, pár héttel ezelőtt »Bor, bank és vasut« címmel nagyobb körben is feltűnést érdemlő cikket irt lapunkba, amelyben az ő szokott markans vonásaival hü konturját rajzolta meg mai, áldatlan közgazdasági állapotainknak, így a bor árcsökkenő tényezőiül a lapi borok versélyes versenyét, a bankkérdés bizonytalanságát s a vasuti szállítási mizériákat jelöli meg, ezeket tartván a mai borkereskedelem pangása legfőbb okául.

Van azonban az ő kétségtelenül érdekes cikkében más egyéb is. Pár sorral, vagy talán még inkább a sorok között, mintegy reámutat, hogy a bortermelés terén mutatózó tulprodukciónak ellensúlyozására van más mód is: magának a szőlőtermésnek gyümölcsként való értékesítése, amely pedig nem is olyan csekély jelentőségű pénzforrás lehetne a magyar szőlősgazdára nézve. Utal reá, hogy Olaszország távolabb esik a német piachoz, szőlője s más gyümölcse is messze mögötte marad a miénknek s mégis nagyobb tért foglal el ott, mint mi s ennek okát az itteni vasuti mizériákban, többek között a decentralizáció, továbbá a *szőlő- és borszállító vagonok és vasutak* hiányában találja.

Hogy Bartal Béla közleménye mennyire aktuális és igaz, ezt semmi sem bizonyítja jobban, minthogy a budapesti német világlapnak, a Pester Lloyd-nak berlini levelezője is, — mintha csak Bartal Béla cikket használta volna kuforrásul — a folyó hó 3-iki számában ugyancsak ezekkel a dolgokkal foglalkozik, kimutatva nagy elmaradottságunkat, sőt egyenes elhetetlenségünket a magyar szőlő és más gyümölcsnek Németországba való exportja terén.

Egy kicsit érdemes lesz ezzel a Berlinből írott közleménnyel tüzetesen is foglalkozni. Amint az eddigi szórványos adatokból megállapítható, az idej magyarországi bortermés legfeljebb 5½—6 millió hektóliter, pedig hajdanán volt 10—11 millió is s lám, már is fejet vesztve jajgatunk, hogy borainkat értékesíteni nem tudjuk. Mi lesz pedig velünk, ha ez a termés állandó lesz, sőt fokozódik? Ki kell valami más értékesítési módot is eszelni, mert egyébként megfulladunk a saját zsirunkban.

Ime, édes magyarom, itt a fényes alkalom. Amint a jelzett cikkből olvassuk, a friss gyümölcs, de kivált a szőlő befogadására a nagy német fogyasztási piac nyitva áll, csak egy kis akarat, Magyarország a friss gyümölcs és szőlőterméssel nemcsak saját szükségletét fedezheti, de kivitelét is megkészezhetheti. A magyar gyümölcs, legkivált a szőlő játszva gyüri le olasz s tiroli versenytársait s maga a német kormány is, természetesen saját belfogyasztása érdekében a legnagyobb előzékenységgel jár a kezünkre, így a Berlinben

székelő Hungária-Germánia német közlekedési vállalat egy külön elemicikk osztályt szervezett a magyar termények, főleg az idénynek megfelelő gyümölcsök Németországba való bevezetésére.

Csodálkozással látja azonban a berlini tudósító, hogy a magyar gazdákat sem a porosz határ közelsége, sem saját szorult helyzetük nem tudja eredményesebb akcióra serkenteni s hogy mily alsórendű tényezők akasztják meg a magyar gazda boldogulhatását, cikkéből talán sokak okulására, álljanak itt, a következők:

• 1905-ben Magyarországból Németországba 3.193.709 korona értékű, 173,096 métermázsa friss gyümölcs lett kiszállítva.

A friss gyümölcsnek összkivitele ez évben 554976 métermázst tett ki és 11.623590 kor. értéket képviselt.

Az összes gyümölcsszállításnak több, mint egyharmada Németországra esik.

Világosabb képet nyújt a szőlőszállítás; 1906-ban csak 134000 métermázsa szállított eladva, tehát az össztermés alig egyharmada.

Mit mondanak ezen számok? azt, hogy szőlőtermesztésünknek csak mintegy 25-öd része megyen ki Németországba és tanúságot tesznek az emberek nemtörődömégéről, mellyel az anyaföld áldását ahelyett, hogy hasznosítanak és élveznek, inkább elpazarolják.

Mert azon akadályok, melyekkel a magyar gyümölcsszállítás Németországban találkozik, olyanok, hogy azokat emberi akarat le tudja győzni.

Ezekhez tartoznak mindenek előtt a szállítás hátrányai.

Mert a magyar gyümölcsszállítványok feladásukat követő 7-ik napon érkeznek csak Berlinbe, mit 5 nap alatt is — kényelmesen megtehetnének.

A vasuti kocsik kísérő okmányai tanúsítják, hogy azok Magyarországon, és osztrák Sziléziában rendesen elintéztetnek. Csak a határon van a baj, a vámkezeléssel. Ez a kezelés 3 napot vesz igénybe, holott csak néhány órai munka kellene hozzá.

Az érkezési napon a vasuti kocsik egy mellékvágányra tolatik és ott áll a következő napig mert a vámkezelés eltarthat egy napig is, bár ennyi időre szükség sincsen. A vámhivatalok tehát várakoztatják a szállítványt s csak a következő, azaz a 3-ik napon gurul a vagon tovább, még pedig elég kényelmesen, mert a porosz államvasutaknak 14 napi szállítási idő van megengedve. Elképzelhető, milyen állapotban érkezik a gyümölcs rendeltetési helyére.

Különös azonban, hogy az a gyümölcs, mely Olaszországból megy Németországba, igen gyorsan és pontosan érkezik oda. Délolaszországi szőlő Berlinbe szállítása kevés nap alatt történik, az olasz-osztrák határon a vámkezelés egy egész, hoszu tehervonatnál csak 3 órát vesz igénybe. A gyümölcs tehát még ép, egészséges állapotban jut a német piacra és annak megfelelő a fogyasztása is.

A magyar gyümölcsszállításnak Németországba legnagyobb akadálya azonban a gyümölcs és szőlőtermelőknek gazdasági és kereskedelmi tájékozatlansága, mert sajnálattal kell konstatalni, hogy az oktatási kísérletekkel szemben általában elutasítólag viselkednek, amennyiben azt hangoztatják, nem szorulnak arra, hogy még több gyümölcsöt adjanak el. Pedig az ellenkező áll.

A gyümölcs és szőlő, mely Magyarországból elküldetik, nagyobbrészt nincsen ésszerűen csomagolva és ez által nagyon szened. Még

most is használnak nagy kosarakat szorosán elzárva, hogy azokhoz levegő ne férközhessen; de nem csak a csomagolásban van a hiba, hanem a gyümölcsnek a kosárban vagy ládában való tervszerű elhelyezésében is.

A magyar gyümölcs exportnak emelésére és gyarapítására azonban más irányban is tétetnek kísérletek.

A modern társulási eszméből kiindulva és annak termékenyítő erejét felismerve, a Hungária-Germánia vállalat saját erejéből Magyarország és Horvátország gyümölcsvidékein termelő és eladó szöveteket alapít olasz minta szerint, melyek fényesen beválnak.

Az egyes kis termelő kellő pénz hiánya miatt nincsen abban a helyzetben, hogy gyümölcs termését eladásra a külföldre küldje és a külföldi piaccal közvetlen összeköttetésbe lépjen.

Sajnos, a magyar termelőnek indolenciája nagy akadály ezen eszmének hathatós keresztüvitelében, de a magyar kormányt is érheti azon vád, hogy ezen hasznos eszmének terjesztését saját hatáskörében nem eléggé támogatja.

A magyar gyümölcs export mai helyzetének megvilágítására szolgálhat még a következő.

Egy nagy része azon gyümölcsnek, mely ugynevezett »tiroli gyümölcs« név alatt díszíti az asztalokat — *Magyarországból származik*; innét Tiroloba küldik, honnét »tiroli gyümölcs« néven, megfelelő magas árakkal Németországba szállítják.

A magyar szőlőnek métermázsját, mely Tiroloból megy külföldre, Berlinben 40 márkáért adják el, míg Magyarországon körülbelül 16 márkába kerül; ha hozzászámítjuk a szállítási költséget, akkor a Németországba való közvetlen szállítással 25—30 márkáért lehetne eladni.

Ime, itt van tehát az alkalom a tanulásra. Mily nyereség lenne például Szekszárdra és környékére, ha a Hungária-Germánia szőlő exportra itt is állítana fel fiókot. Nem kicsinyelhető eredményt tud ugyanis egy ilyen szőlőértékesítésre felállított szervezet felmutatni. Gyerekkoromban Beregszászban alakult egy szőlőértékesítő szövetkezet. Czeiner Nándor ismert szakteknitely a borászat és szőlészet terén éppen alig pár hete mutatott rá egyik szaklapban arra a hatalmas eredményre, amelyet ez az említett egyesület ott produkál.

Nálunk is lehetne ilyenfelét kezdeményezni, utóvégre is 25—30 márkás árak mellett még megtalálhatja a gazda a számítást . . .

De persze, persze mi csak jajgatunk és semmitsem cselekszünk . . .

B.

Az egykerendszer.

(Az ez ügyben kiküldött vármegyei bizottság becses figyelmébe.)

Ennek a nemzetirtó büns rendszernek leküzdésére az alispán ur indítványára kiküldendő (vagy már kiküldött) véleményező bizottság szives figyelmébe batorokodom ajánlani következő indítványaimat:

1. Tüzzön ki a vármegye megfelelő pályadíjakat oly művekre,

a) amelyek az egykerendszer büns és káros voltát népies nyelven kimutassák. Fősúly lenne fektetendő annak, az egyes családokról nézve káros, veszedelmes voltára. Hogy a természet

rendébe való bűnös beavatkozás sokszor az anya halálát vonja maga után; hogy a szülők gyakran az egykétől is megfosztatnak olyankor, mikor annak pótlása már lehetetlen; vágy ha szerencsésen fölnevelik is egykétüket, abban nem lesz örömük, mert az egyetlen gyermekben összpontosuló szülői szeretet azt elkényezteti. Hogy hasznos házi-állatainak fajzásánál sokkal hasznosabb az ember saját szaporodása, mert munkatársak nevelődnek belőle és az ember, ha oly kevésre becsüli a saját vérét, mint azon házi-állatait, amelyeknek tulságos elszaporodását gátolja, magát kimondhatatlan mértékben lealacsonyítja stb.,

b) tüzzön ki a vármegye díjakat olyan, népies nyelven megírandó elbeszélésekre, amelyek az a) pontban felsorolt érveket a népeletben gyakran ismétlődő történetekben mutassák ki, hogy az egykerendzert követők mily szomorú sorsra jutottak, a gyermekáldást megbecsülők ellenben, mily igen boldogultak.

A gyermekáldás azért nem kell a jó módu parasztnak, mert attól fél, hogy vagyona megoszolván, gyermekeiből szegény ember lesz. Ki kell mutatni, hogy a felnőtt gyermekek munkája segítségével a több gyermekű család annyira meggyarapszik vagyoniában, hogy több felé megosztva is több jut egynek-egynek, mint amennyit a szülők örökölték. Ezeket az „istóriákat” olvasván, minden községben találnak majd úgy az egyikre, mint a másikra élő példákat.

Az a) alatti pályaműveket a vármegye nyomassa ki megfelelő számú példányokban, ezeket ossza ki az anyakönyvvezetők között, hogy a megkötött polgári házasságról szóló bizonylattal együtt ingyen adjanak egy példányt a vőlegény kezébe.

A b) alatti pályaműveket bocsássák egy vármegyei könyvnyomtató intézet rendelkezésére, hogy a ponyvairodalom termékeihez hasonló alakban adják ki és árusítsák néhány fillérért vásárokon, bucsukon.

2. Irjon fel a vármegye közönsége a kormányhoz és képviselőházhoz, hogy a törvényben az egyfi, egy unoka a katonai sorozásban semmi előnnyel ne birjon; a büntetőtörvénykönyvben pedig a magzatelhajtás stb. büntetése szigorítottassék. Tiltassék meg rendeleti vagy törvényhozási úton az ugynevezett övszerek hirdetése, s azon lapok ellen, amelyek szóban és képen ily szereket hirdetnek, indíttassék

sajtóper a bűnre, erkölcselenségre való felbujtás czimén. Korlátoztassék az ily szerek árusítása a gyógyszerárakra s terjesztessék ki kiszolgáltatásukra az orvosi rendelvény kényszere.

3. Most van tárgyalás alatt a szakbizottságokban az örökösödési jog új kodifikálása. Ebben azt kellene kimondani, hogy a gyermektelen szülők vagyona csak olyan oldalági örökösökre szálljon, a kiknek gyermekei vannak.

4. Ha vannak pénzalapok csikó- és borjudijázásra: legyen ily alap a gyermekdijázásra. Ezek volnának szerény indítványaim, a melyeket az aispáni jelentésnek ide vágó része oly alaposan megokol, hogy a további okadatlást fölöslegesnek tartom.

Kölesd, 1908. november 9.

Lágler Sándor.

A jegyzőkhöz.

Előttünk fekszik az országos jegyzői egyesületünknek f. hó 7-én megtartott ülésére készült elnöki jelentése s annak átolvasása különböző érzelmeket vált ki szívéből. Amíg az egyes részleteknél az öröm gyenge pirja ül ki az arcra, a mélységes szomorúság, az elkedvetlenedés vagy mondjam még azt is, hogy a kétségbeesett harag azok az érzelmek, melyek összbnyomásként megmaradnak. Most míg egyes parciális eredmények arra engednek következtetni, hogy tényleg történt némi közlekedés, tényleg engedett valamit a rideg közöny fagyasztó jege, mellyel oda fönt ügyeinket és egyéniségünket a multban kezelték, szomoruan kell kiolvasnunk a sorokból, hogy felterjesztéseink legnagyobb részét az illető szakminisztériumok ad acta tették — mert hisz több mint egy év csak elegendő idő még a minisztériumok számára is, hogy legalább egy elutasító határozatot hozzanak — a másik, kisebbik része el pedig ismételtelen is elzárkóztak.

Hát ügyeinknek ilyenentén elintézése tulajdonképpen nem új előttünk s valóban hozzá szokhattunk volna, hisz nekünk mesterségünk a mindennel való megalkuvás, de már az elintézésnek olyan módja, mint aminőben a kedvezményes vasuti jegyünk tárgyában beadott kérelmünk részesült, még a legutolsó agyon rendbirságot és agyonzaklatott, tehát ugyszólván minden fogékonyságotól megfosztott jegy-

zöt is felriasztja falusi közönyéből és hangosan kérdezi, hogy hát tulajdonképpen ki vagyok én, mi ez a hatalmas testület, melyen egy ország összes adminisztrációja és közigazgatása épül fel, hogy évtizedes kivánságát politikai tendenciával kezeljék. De álljon itt ezen ügyünk legutóbbi két év sorsa s itélkezzenek a kartársak, itélkezzék a nagy közönség. Az országos jegyzői egyesület mint minden évben, 1906-ban is felirt a kereskedelemügyi minisztériumhoz a kedvezményes vasuti jegyek tárgyában. Az 1907. évi közgyűlés előtt ott feküdt a minisztériumnak megtagadó válasza.

De mily mennybéli öröm, minő lelkesedés és minő hatalmas éljen rezgettette meg a pesti új városház gyönyörű tanácstermet, amidőn az elnök bejelentette, hogy a kereskedelemügyi minisztérium a közgyűlés megnyitása előtt, megtagadó válaszáat telefon útján visszavonta, hogy a kérdést újabb megfontolás tárgyává teszi. Édes reményekkel a szívekben tértünk haza, a kartársaknak örömjongva mesélgettük, hogy a nemzeti kormány úgy látszik ezt a régóta vajdó igazságos kérelmünket most valószínűleg kedvezőleg fogja elintézni, vagy legalább is enged valamit rideg elutasító válaszból, de azt azután egyikünk sem merte hinni, hogy egy évvel később, tehát egy évi újabb tanulmányozás (?) után, ugyanazon indokokkal üsse el kérelmünket, aminő indoklással azt a megelőző kormányok tették, hogy t. i., ha a jegyzők megkapják a kedvezményes vasuti jegyet, akkor a tanárok és mások is kérnek. (Hát a tanárok és azok a mások azon a címen nem kérhetnék, hogy a járási irnok is részesül a kedvezményes jegyben?) Hogy mi volt ezen eljárásnak a célja, világos, de világos itt még az is, hogy a központi vezetőségünk erélytelen, sőt még a nyert utasításra is tehetetlen, mivel a mult évi közgyűlés amikor az elnök jelentését tudomásul vette, látván egy kis biztató jelet és az alkalmas időt teljesen ki akarván az ügy diadalra juttatása érdekében használni, utasította is egyszersmint az elnökségét, hogy ha a kereskedelemügyi minisztérium 1908. január 1-ig e tárgyban nem határozna, úgy demonstráló kongresszusra hívja egybe a kartársakat.

Az idei elnöki jelentés e tárgynál ezt mondja: „nem akartuk azonban a Ti újabb megkerdeztetések és legutóbbi kérvényünk el-

TÁRCA.

A bonyhádi főgimnázium felavatására*.

MULT.

Minő látvány! Én uram, Istenem!
Te játszol tündér-képelet velem?
Még álmaimban, ott se látalak
Ily méretűeknek ti szent falak.
A kis mustármagocskából mi lett?
Magas sudárfa, roppant épület.
Szentlőrincz népe im, jól jósola,
Mely téged így hívott: „nagy iskola“ (***)
Nagy iskola vagy, főgimnázium,
Magyarságnak védvára, azilum;
Tudomány, hit és erkölcs temploma,
A Szép, Igaz s Jó ékes otthona.
Az ifjak serge, mint a sűrű fölleg —
Muzsák új berke, szívből üdvözöllek!
És üdvözölve, áldva legyetek,
A kiknek szívetek és kezetek
Bő áldozatra nyílt mondhatlanul,
Mint szomju földre ég harmatja hull.
Ki kulturáért áldoz, az halad,
Magyar kormány, neked mély hódolat!
Neve tündöklő csillagként ragyog,
Ki tett-vett, fáradt sas-szárnyon, Gyalog.
Méltó, hogy ezeket szívből köszöntsék
A születendő újabb századok,
Veletek együtt ünneplő közönség —
Méltán van itt ma ünneplésre ok!

* Ezt a magasan szárnyaló költeményt a Bonyhádon okt. hó 12-én végbement felavató ünnepen az iskola három növendéke szavalta el, igen nagy hatással. A szerk.

** Az iskola Sárszentlőrinczen nyílt meg 1806. évben.

JELEN.

Megöszült Mult, fejem meghajtva, kérdem:
Ha érdemről van szó, kié az érdem?
A Multt az, a Multt egyedül,
A Jelen most a Mult keblére dül
És áldja anyját, a mult századot,
Melynek lelkes mélyéből származott.
Szemeimet a Multon hordozom,
S előtte sarumat megoldozom.
Itt jön Lágler. Novák, Nagy és Balassa,*)
Hozván kezükben tömjént és babért,
Hogy áldás közt e házat fölvarassa,
Es szólnak: Fel, Istenért és honért!
Jön Lehr tanár, csüng rajta sok tanítvány,
Horác zöngelmes és nyelvért tanítván,
Zsenge szívet a magasba emelve,
S tüzet fog a gyermek Petőfi lelke.**)
Jön Lehr, sok drága gyöngyöt szerzte szórni
Ég ajkán: „Dulce est pro patria mori!“
S Petőfi száguld a harc mezejére,
Hogy ott folyjon ki, ott, ifjú vére.
És hány jelest szültél, nagy iskola,
Kiknek szép lelke nagyért lángola:
Mint szorgos méhek hordták szét a mézet —
Emlékük él, művök el nem enyészett.
S élnek ők is, áldásban élnek ők,
A Zsivorák, a hü alapvetők!
S éltek, kik rajta építettetek:
Papok, tanítók s gyülekezetek.
Tied az érdem, Mult, örökre, hidd meg:
Nincs akadályá élő, szikla-hitnek;
S ki megsegítő voltál, égi Fölség,
Téged illet hála és dicsőség!

* Lágler kistormási, Novák mekényesi lelkészek, mint az iskola kezdeményezői, Nagy István akkori püspök, szentlőrinczi lelkész, utóda Balassa.

** Petőfi ezen iskolában tanult 1831—2 és 1832—3-ban.

GÉNIUSZ.

A mű kész már, áll az oltár,
Rajta szív elandalog,
Himnusz zendül, mintha menyből
Zengenének angyalok.
Bus az orczád, Magyarország?
Derüljön fel homlokod:
Siralomra, fájdalomra
És kétségre nincs okod.
Hajdan kézzel, mostan ésszel
Alapítasz új hazát;
Szárnyakat ölt: tiszta erkölcs
Hint rád áldás halmazát!
Ami megtart, az lelki kard
Földi s égi tudomány:
A bölcsenek, művészeknek,
S a Krisztusnak nyomdokán.
Szelid Muzsák koszoruzzák
Olajjaggal e helyet;
Emeljék föl, gyáva földről
A szívet és a fejet!
S ha vész dülna s háboruba
Hivná a hon, ifjait:
Lobogtassák a szabadság
Diadalmas zászlait!
Fel ifjuság, kezd a tusát,
Tusakodjál emberül;
Indul hajód — vezérid jók,
Ki bölcs s jó: el nem merül.
Fel, bátran hát, haladj Bonyhád,
Bonyhádi főiskolánk,
S fennre törve s mindelőbbre,
Az Ég áldva néz le ránk!

SÁNTHA KÁROLY

intézése előtt mult évi közgyűlésünk VII. számú határozatát teljes egészében végrehajtani. De miért nem akarják? felsőbb helyen lefújták? Vagy mert hogy a kongresszus eszméje az országos jegyzői egyesület hagyományos állásfoglalásával össze nem egyezik s azt remélte talán, hogy a folyó évi közgyűlés másként fog határozni?

Ma még ezt a határozatot nem ismerjük, de bármiként is határozott a közgyűlés, az bizonyos, hogy úgy ez, mint a memorandumban is kifejezett kívánságainknak csak akkor lesz fogantatja, ha kezünkbe vesszük mi is azt a fegyvert, amellyel a rokon foglalkozású tisztviselők már oly sok szép eredményt értek el, ha a mostani vezetőink lesznek képzelt pezgusokról és a parlamenti színvonalon álló, az akadémikus kijelentésekkel és határozatokkal fölcicomázott elegáns évi közgyűlések helyett felállanak arra a dobogóra, melyet az egész ország jegyzői kara tart a vállán, ha a hangos demonstrálás buzogányával döngetik azt az ajtót, mely már évtizedek óta elzárja tőlünk azt a világot, ahol friss a levegő, egészséges az élet.

Az idei közgyűlés által letárgyalt memorandum is előtünk fekszik s azt 10.000 jegyző epedő reménye kísérte a belü yminiszterhez. Valóban a memorandum művészi tollal megírt minden sora elvitázhatatlan igazságot tartalmaz s annyi gondnal és körültekintéssel van megszerkesztve, hogy bár abban türelmetlenül kér meghallgatást a jegyzői kar, mégis sérelmeinknek és kívánságainknak egy nagy részét elhallgatja, mert — mint az elnöki jelentés is mondja — nem akarja azt a látszatot kelteni, mintha mi minden gond és baj nélkül óhajtanánk leélni életünket, betölteni hivatásunkat.

Nem akarok a proféta szerepére vállalkozni, de erős a meggyőződés, hogy e memorandum is a többiek, az ezt megelőzőt feliratok sorsára jut, mert azt nem támogatja ma sem a jegyzői karnak kézzel fogható, látható, a sajtó és a közvélemény figyelmét és érdeklődését magára vonó, a »ne tovább« lázas türelmetlenségét demonstratív kifejező országos szervezkedése. Vagy csak nem tekintheti az országos jegyzői egyesületet senki sem országos szervezkedésnek, mert hisz annak falai oly magasan épültek, hogy azt csak a kiváltságosak érhetik el s szereplői többnyire jó módu, felülről kedvelt bácsik, akik ments lsten, hogy nehezen szerzett jó hírnevükön egy hangosabb sóhajjal csorbát üssenek.

A kultúra, a haladás, a lázas modernizálás századát éljük, mozgolódik a társadalomnak ugyszólván minden egyes tagja és minden osztálya. A mivel a társadalom egyedei tudva és érezve azt, hogy az egyén magában nagy eredményeket elérni nem képes, szövetkeznek és szervezkednek s így tömörülve egyesítik erejüket, hogy a közügyek és a közjó előbbre vitele mellett, saját erkölcsi és anyagi érdekeiket szolgálják. A szervezkedés keretén belül kifejtendő küzdelemben immár az egyszerű munkástól kezdődőleg az áll:mtitkárig mind kiveszi a részét, csak egy hatalmas, szerény testület marad ki a küzdelemből s ez a hatalmas néma testület Magyarország jegyzői kara.

Es e némaságot mi szerénységnek nevezük. Nos hát ez nem szerénység, ennek más a neve. Vagy miért akarunk mi szerényebbeknek feltűnni, mint a rokon foglalkozású tisztviselők, mint pl. az állami tisztviselők? Azért talán, mert sorsunkkal nagyon is meg vagyunk elégedve, mert tisztviselői, közjogi és társadalmi helyzetünk erkölcsi háttere lelkünknek megnyugvást okoz, mert duskálódunk az anyagi jóban s felelősségteljes, testet és lelket ölé állásunkat dekorummal viselhetjük, mert ügyeinket számtalanszor valóságos despotizmussal kezelik, mivel... de nem folytatom, mert keserű igazságok hagyják el tollamat, de meg helyzetünk fojtó légköre ott fekszik mindegyikünk lelkén. Igen kedves kartársak mindezek nem segít a szerénység és a hagyományos állásfoglalás, mindezek csak a tömör és egységes küzdelmünk segíthet. Nemcsak a magunk ügyét visszük előre, de éppen a közigazgatásnak teszünk elvülhetetlen szolgálatot, ha talpra állunk, ha minden törvényes és megengedhető eszközt felhasználunk a most már igazán tulérett kívánságainknak kivására.

A memorandum, mely feltárja a sebeket és gyors orvoslást kér, a belügyminiszter kezében van már s annak sorsa leginkább attól függ, hogy mennyire vagyunk képesek a sajtó és a nagy közönség figyelmét és érdeklődését a felterjesztés kedvező elintézése érdekében

megnyernünk s azért szükséges, hogy minél többször és minél erélyesebben emeljük fel szavunkat.

Tolnavármegye jegyzői egyesületének a f. évben hozott határozata szerint összehívandó rendkívüli közgyűlése nem keshetik már soká s e helyen azon nyílt kéréssel fordulok a megyei jegyzői egyesület elnökehez, hogy a rendkívüli közgyűlést minél előbb összehívni kegyeskedjék s már most kérve-kérlek benneteket kedves kartársak, hogy ezen rendkívüli ülésen megjelenni kötelességteknek ismerjétek és én hiszem is, hogy ott lesz e vármegye minden jegyzője és segédjegyzője, hogy a puszta, tömeges megjelenéssel is tüntessünk jogos kívánságaink igazsága mellett. A viszontlátásra!

Brogli József.

VÁRMEGYE.

Az igazoló választmány ülése Tolnavármegye igazoló választmánya folyó 17-én délelőtt 11 órakor ülést tart.

Alispánunk a Jullán egyelet érdekében. *Simontsits* Elemér alispán lelkes felhívást küldött szét a Jullán egyelet érdekében. Ismertette annak hazafias, nemes célját, felhívását így tejezi be. Az őszi rendes közgyűlésen jelen volt megyebizottsági tag urak felszólításomra összesen 285 koronát irtak alá e nemes célra, az alapító-tagsági díj tehát még nem jött össze. Minthogy erkölcsi kötelességemnek tartom azt, hogy az egyesület elnökének ez a felszólítása, melyet Tolnavármegye közönségéhez intézett, teljes eredménnyel ne járjon; minthogy továbbá meg vagyok arról győződve, hogy a Törvényhatósági bizottságnak azon i. t. tagjai is hozzá akarnak e valóban hazafias cél támogatásához járulni, akik a folyó év őszi közgyűlésen bármely okból részt nem vehettek s így az általam folyamatossított gyűjtés időpontjában jelen nem voltak: teljes tisztelettel és bizalommal felkérem az őszi közgyűlésen jelen nem volt i. t. megyebizottsági tag urakat, hogy a fentebb jelzett célra szánt hazafias adományait, a cél rövid megjelölése mellett, egyszerű postautalványon lehetőleg mielőbb hozzám juttatni kegyeskedjenek. A gyűjtés befejeztével a befolyó adományok egész összegét, mint Tolnavármegye közönsége — egyszersmindenkorra szóló — alapító-tagsági adóját, annak egyenes feltüntetése mellett fogom gróf *Szechényi* Béla urhoz, a Jullán-egyesület elnökehez megküldeni, hogy a rendelkezésére bocsátott összeg Tolnavármegye Törvényhatósági bizottsága áldozatkész tagjainak magán adakozásából folyt be.

Kelt Szekszárdon, 1908. november 9-én.

Kiváló tisztelettel
Simontsits Elemér,
alispán.

Választások. A paksi felső. a teveli, az ozorai, a majos és tengődi választókerületben egy-egy, a magyarkeszi-i választókerületben 3 üresedésben levő vármegyei bizottsági tagsági helynek 1913. év végéig terjedő megbízatással, a sárszentlőrinci választókerületben kettő, a szekszárdi I., a gyönki, a simontornyai, a diósberényi, a naki és faddi választókerületben üresedésben levő egy-egy vármegyei bizottsági tagsági helynek 1910. év végéig terjedő megbízatással választás útján történendő betöltése céljából a törvényhatósági bizottság a választás határnapját folyó évi november hó 21-ére tűzte ki. A választás vezetésére a paksi kerületbe *Szenicey Géza*, a szekszárdiba *Török Béla*, a sárszentlőrincibe *Sass László*, a gyönkibe *Óváry Ferenc*, a simontornyaiába *Fördös Dezső*, a majosiba *Müller János*, a magyarkeszi ibe *Offenmüller Zsigmond*, a diósberényibe *Bévardy Lajos*, a naki dr. *Frühwirth Jenő*, az ozorai dr. *Kiss Ernő*, a faddiba *Koleszár Ferenc*, a tengődi dr. *Szabó Zoltán*, a tevelibe pedig *Szepey Kálmán* vármegyei bizottsági tagokat, mint választási elnököket küldte ki.

VAROSI ÉLET.

Városi közgyűlés. Szekszárd r. t. város képviselőtestülete dr. *Szentkirályi Mihály* polgármester elnöke alatt mult szombaton délután rendkívüli közgyűlést tartott, melyen a következő határozatok hozták: 1. Jegyzőkönyv hitelesítőül *Tomcsányi Lajos* és *Stokinger János*

kértek fel. 2. A virilisták névjegyzékét megállapították. A lapunk f. évi 44 ik számában közölt névsorban az a változás történt, hogy a Szekszárdi tktár 540 K. 61 fillér adóval a 31. helyre került, a Tolnamegyei takarékos és hitelbank a virilisták közül, kellő mennyiségű adó hiányában kimaradt s így dr. *Gulyás József* a póttagok közül a rendes tagok közé került, míg a póttagok sorába 17-iknek *Fischhof Kálmán* vették fel. 3. *Kluha Géza* né, volt menedékházvezetőnk lakbér megtérítés iránti kérvényét elutasították. 4. Özv. *Udvardy Sándorné* menedékházvezetőnknek 150 K. segélyt szavaztak meg.

KÖZSÉGI ÜGYEK.

Jegyzők közgyűlése. A Magyarországi Községi és Körjegyzők Országos Központi Egyesülete f. hó 7-én, Budapesten, a vármegyei ház disztermében évi rendes közgyűlést tartott, amelyre igen nagy számban jelentek meg az egyesület tagjai. Vármegyénkbeli a gyűlésen *Rátka* László orsz. képviselő, *Klimes Antal*, a vármegyei jegyzői egyelet elnöke, *högyész, Niefergall* Nándor dunaföldvári, *Bereczki István* simontornyai és *Takács Gyula* dunaszentgyörgyi főjegyzők vettek részt. A közgyűlésen heves vitaközlés között tárgyalták meg azokat a dolgokat, amelyek a községi és körjegyzők erkölcsi és anyagi helyzetét vannak hivatva előmozdítani. Kivánalmukról terjedelmes memorandumot dolgoztak ki, melyet küldöttségileg adtak át *Wekerle Sándor* miniszterelnöknek, akitől a küldöttség szónoka a jegyzők közjogi helyzetének megállapítását és hivatkozva a jegyzők felelősségteljes állására, az emlékiratban kifejtett kerelmek pártfogását kérte. A küldöttség még *Kossuth Ferenc* és *Andrássy Gyula* gróf minisztereknél tisztelettel. Ugy ezek, mint a miniszterelnök szívesen fogadták a küldöttséget s elismerő szavakkal emlékeztek meg a jegyzők nagyarányu munkásságáról. A memorandumon kívül még több fontos tárgyat intéztek el.

HIREK.

November 11.

Nagy nap volt tavaly még a »szerda« minálunk, De — vagy egy év óta — alig vacsorálunk! El is keresztelték, kik mindjárt sirt ásnak »Végelgyengülésnek« csendes kimulásnak. Am, oka nem volt más, csak a — **borkóstoló**, Hol úgy ömlött tavaly a bor, mint egy folyó Es úgy eláztatta a szegény, jó »szerdát«, Hogy egy egész evet álomban hevert át! — De, mert bármily puha legyen is egy párna, Nincs oly álom, amely végére ne járna, A ptyókos »szerda« álmanak is vége: Elűzte a »**fehér terem**« fényessége. Kaszinónk éterme hófehérre vedlett — Más akkor fehérszik, amikor öreg lett, De a kaszinónak fehér ragyogása **Ifju erejének** új rügyfakadása! Öreg kaszinónknak ifju, fehér terme, Kételkedni a te jövődben ki merne? Bibor foglalatu tükörfaladon át Nézed a hervadó kert paradicsomát, Hol végsőt vonaglik ép' most a természet S fagyos haldoklását talán le is nézed?! Hogyisne! **Odabenn** pezseg most az élet Lány, meleg öledben a »szerda« feléle: Élesztgette buzgón közel ötven ember — Magához is tért már, **de még szólni nem mer!** **Simontsits** egyetlen, tagüdvözlő tószlja Es az új vendéglős kitűnő, jó kosztja, A magához téres első jelensége — No, még **Wigand János** harcias készsége: Oly hevesen küzdött **Boda** — s **Leopolddal**, Hogy szóhoz sem jutott a szénsőbaloldal Es ugy neki dagadt a szó-energia, Hogy biz' meghallhatta Belgrád és Szófia! — — Szerdánk életében ez biztató fázis, Hol **ily** erő szunnyad, terem ott még más is!!

—n.

— **Személyi hír.** *Apponyi Géza* gróf, főispán kedden városunkba érkezett, szerdán elnökölt a közigazgatási bizottság ülésén s azután távirati felhívásra Bécsbe utazott, a hol, mint a legnagyobb részvétellel értesülünk, 91 életévét számláló édesanyja súlyos betegnek fekszik.

rendébe való bűnös beavatkozás sokszor az anya halálát vonja maga után; hogy a szülők gyakran az egyiket is megfosztatnak olyankor, mikor annak pótlása már lehetetlen; vagy ha szerencsésen fölnevelik is egyiküket, abban nem lesz örömük, mert az egyetlen gyermekben összpontosuló szülői szeretet azt elkényezteti. Hogy hasznos ázi-állatainak fajzásánál sokkal hasznosabb az ember saját szaporodása, mert munkatársak nevelődnek belőle és az ember, ha oly kevésre becsüli a saját véréit, mint azon házi-állatait, amelyeknek tulságos elszaporodását gátolja, magát kimondhatatlan mértékben lealacsonyítja stb.,

b) tüzzön ki a vármegye díjakat olyan, népies nyelven megírandó elbeszélésekre, amelyek az a) pontban felsorolt érveket a népéletben gyakran ismétlődő történetekben mutassák ki, hogy az egykerendzert követők mily szomorú sorsra jutottak, a gyermekáldást megbecsülők ellenben, mily igen boldogultak.

A gyermekáldás azért nem kell a jó módu parasztnak, mert attól fél, hogy vagyona megoszolván, gyermekeiből szegény ember lesz. Ki kell mutatni, hogy a felnőtt gyermekek munkája segítségével a több gyermekű család annyira meggyarapszik vagyoniában, hogy több felé megosztva is több jut egynek-egynek, mint amennyit a szülők örökölték. Ezeket az »istóriákat« olvasván, minden községben találnak majd úgy az egyikre, mint a másikra élő példákat.

Az a) alatti pályaműveket a vármegye nyomassa ki megfelelő számú példányokban, ezeket ossza ki az anyakönyvvezetők között, hogy a megkötött polgári házasságról szóló bizonylattal együtt ingyen adjanak egy példányt a vőlegény kezébe.

A b) alatti pályaműveket bocsássák egy vármegyei könyvnyomtató intézet rendelkezésére, hogy a ponyvairodalom termékeihez hasonló alakban adják ki és árusítsák néhány fillérért vásárokon, bucsukon.

2. Irjon fel a vármegye közönsége a kormányhoz és képviselőházhoz, hogy a törvényben az egyfi, egy unoka a katonai sorozásban semmi előnyvel ne birjon; a büntetőtörvénykönyvben pedig a magzatelhajtás stb. büntetése szigorítsassék. Tiltassék meg rendeleti vagy törvényhozási uton az ugynevezett óvszerek hirdetése, s azon lapok ellen, amelyek szóban és képen ily szereket hirdetnek, indíttassék

sajtóper a bűnre, erkölcstelenségre való felbujtás czimén. Korlátoztassék az ily szerekek árusítása a gyógyszerárakra s terjesztessék ki kizolgáltatásukra az orvosi rendelvény kényszere.

3. Most van tárgyalás alatt a szakbizottságokban az örökösödési jog új kodifikálása. Ebben azt kellene kimondani, hogy a gyermektelen szülők vagyona csak olyan oldalagi örökösökre szálljon, a kiknek gyermekei vannak.

4. Ha vannak pénzalapok csikó- és borjudijazásra: legyen ily alap a gyermekdijazásra.

Ezek volnának szerény indítványaim, a melyeket az alispáni jelentésnek ide vágó része oly alaposan megokol, hogy a további okadatlást fölöslegesnek tartom.

Kölesd, 1908. november 9.

Lágler Sándor.

A jegyzőkhöz.

Előttünk fekszik az országos jegyzői egyesületünknek f. hó 7-én megtartott ülésére készült elnöki jelentése s annak átolvasása különböző érzelmeket vált ki szívünkben. Amíg az egyes részleteknél az öröm gyenge pirja ül ki az arcra, a mélységes szomorúság, az elkedvetlenedés vagy mondjam még azt is, hogy a kétségbeesett harag azok az érzelmeik, melyek összbenyomásként megmaradnak. Most míg egyes parciális eredmények arra engednek következtetni, hogy tényleg történt némi közeledés, tényleg engedett valamit a rideg közöny fagyasztó jege, mellyel oda fönt ügyeinket és egyéniségünket a multban kezelték, szomoruan kell kiolvasnunk a sorokból, hogy felterjesztéseink legnagyobb részét az illető szakminiszteriumok ad acta tették — mert hisz több mint egy év csak elegendő idő még a miniszteriumok számára is, hogy legalább egy elutasító határozatot hozzanak — a másik, kisebbik része előtt pedig ismételten is elzárkóztak.

Hát ügyeinknek ilyenentén elintézése tulajdonképpen nem új előttünk s valóban hozzá szokhattunk volna, hisz nekünk mesterségünk a mindennel való megalkuvás, de már az elintézésnek olyan módja, mint aminőben a kedvezményes vasuti jegyünk tárgyában beadott kérelmünk részesült, még a legutolsó agyon megbirságot és agyonzaklatott, tehát ugyszólván minden fogékonyaságotól megfosztott jegy-

zót is felriasztja falusi közönyéből és hangosan kérdezi, hogy hát tulajdonképpen ki vagyok én, mi ez a hatalmas testület, melyen egy ország összes adminisztrációja és közigazgatása épül fel, hogy évtizedes kívánságát politikai tendenciával kezeljék. De álljon itt ezen ügyünk legutóbbi két év sorsa s ítélkezzenek a kartársak, ítélkezzenek a nagy közönség. Az országos jegyzői egyesület mint minden évben, 1906-ban is felirt a kereskedelemügyi miniszteriumhoz a kedvezményes vasuti jegyek tárgyában. Az 1907. évi közgyűlés előtt ott fekiúdt a miniszteriumnak megtagadó válasza.

De mily mennybéli öröm, minő lelkesedés és minő hatalmas eljen rezgettette meg a pesti új városház gyönyörű tanácstermet, amidőn az elnök bejelentette, hogy a kereskedelemügyi miniszterium a közgyűlés megnyitása előtt, megtagadó válaszat telefon utján visszavonta, hogy a kérdést újabb megfontolás tárgyává teszi. Édes reményekkel a szivekben tértünk haza, a kartársaknak örömjongva mesélgettük, hogy a nemzeti kormány úgy látszik ezt a regóta vajudó igazságos kérelmünket most valószínűleg kedvezőleg fogja elintézni, vagy legalább is enged valamit rideg elutasító válaszból, de azt azután egyikünk sem merete hinni, hogy egy évvel később, tehát egy évi újabb tanulmányozás (?) után, ugyanazon indokokkal üsse el kérelmünket, aminő indoklással azt a megelőző kormányok tették, hogy t. i., ha a jegyzők megkapják a kedvezményes vasuti jegyet, akkor a tanárok és mások is kérnek. (Hát a tanárok és azok a mások azon a címen nem kérhetnék, hogy a járási irnok is részesül a kedvezményes jegyben?) Hogy mi volt ezen eljárásnak a célja, világos, de világos itt még az is, hogy a központi vezetőségünk erélytelen, sőt még a nyert utasításra is tehetetlen, mivel a mult évi közgyűlés amikor az elnök jelentését tudomásul vette, látván egy kis biztató jelet és az alkalmas időt teljesen ki akarván az ügy diadalra juttatása érdekében használni, utasította is egyszerűs mint az elnökségét, hogy ha a kereskedelemügyi miniszterium 1908. január 1-ig e tárgyban nem határozna, úgy demonstráló kongresszusra hívja egybe a kartársakat.

Az idei elnöki jelentés e tárgynál ezt mondja: »nem akartuk azonban a Ti újabb megkerdeztetéstek és legutóbbi kérvényünk el-

TÁRCA.

A bonyhádi főgimnázium felavatására*.

MULT.

Minő látvány! Én uram, Istenem!
Te játszol tündér-képzelt velem?
Még álmaimban, ott se láttalak
Ily méretűeknek ti szent falak.
A kis mustármagocskából mi lett?
Magas sudárfa, roppant épület.
Szentlőrinc népe im, jól jósola,
Mely téged így hívott: „nagy iskola“
Nagy iskola vagy, főgimnázium,
Magyarságnak védvára, azilum;
Tudomány, hit és erkölcs temploma,
A Szép, Igaz s Jó ékes otthona.
Az ifjak serge, mint a sűrű fölleg —
Muzsák új berke, szivből üdvözöllek!
És üdvözölve, áldva legyetek,
A kiknek szivetek és kezetek
Bő áldozatra nyílt mondhatlanul,
Mint szomju földre ég harmatja hull.
Ki kulturáért áldoz, az halad,
Magyar kormány, neked mély hódolat!
Neve tündöklő csillagként ragyog,
Ki tett-vett, fáradt sas-szárnyon, Gyalog.
Méltó, hogy ezeket szivből köszöntsék
A születendő újabb századok,
Veletek együtt ünneplő közönség —
Méltán van itt ma ünneplésre ok!

* Ezt a magasan szárnyaló költeményt a Bonyhádon okt. hó 12-én végbement felavató ünnepen az iskola három növendéke szavalta el, igen nagy hatással. A szerk.

** Az iskola Sárszentlőrincen nyílt meg 1806. évben.

JELEN.

Megöszült Mult, fejem meghajtra, kérdem:
Ha érdemről van szó, kié az érdem?
A Multé az, a Multé egyedül,
A Jelen most a Mult keblére dül
És áldja anyját, a mult századot,
Melynek lelkes mélyéből származott.
Szemeimet a Multon hordozom,
S előtte sarumat megoldozom.
Itt jön Lágler, Novák, Nagy (s Balassa,*)
Hozván kezükben tömjént és babért,
Hogy áldás közt e házat fölvarassa,
Es szólnak: Fel, Istenért és honért!
Jön Lehr tanár, csüng rajta sok tanítvány,
Horác zöngelmes és nyelvtől tanítván,
Zsenge szívet a magába emelve,
S tüzet fog a gyermek Petőfi lelke.**)
Jön Lehr, sok drága gyöngyöt szerte szórni
Ég ajkán: „Dulce est pro patria mori!“
S Petőfi száguld a harc mezejére,
Hogy ott folyjon ki, ott, ifjai vére.
És hány jelest szültél, nagy iskola,
Kiknek szép lelke nagyért lángola:
Mint szorgos méhek hordták szét a mézet —
Emlékük él, művök el nem enyészett.
S élnek ők is, áldásban élnek ők,
A Zsivorák, a hü alapvetők!
S éltek, kik rajta építettetek.
Papok, tanítók s gyülekezetek.
Tied az érdem, Mult, örökre, hidd meg:
Nincs akadályá élő, szikla-hitnek;
S ki megsegítő voltál, égi Fölség,
Téged illet hála és dicsőség!

* Lágler kistormási, Novák mekényesi lelkészek, mint az iskola kezdeményezői, Nagy István akkori püspök, szentlőrinci lelkész, utóda Balassa.

** Petőfi ezen iskolában tanult 1831—2 és 1832—3-ban.

GÉNIUSZ.

A mű kész már, áll az oltár,
Rajta sziv elandalog,
Himnusz zendül, mintha menyből
Zengenének angyalok.
Bus az orczád, Magyarország?
Derüljön fel homlokod:
Siralomra, fájdalomra
És kétségre nincs okod.
Hajdan kézzel, mostan ésszel
Alapítasz új hazát;
Szárnyakat ölt: tiszta erkölcs
Hint rád áldás halmazát!
Ami megtart, az lelki kard
Földi s égi tudomány:
A bölcsneknek, művészeknek,
S a Krisztusnak nyomdokán.
Szelid Muzsák koszoruzzák
Olajággal e helyet;
Emeljék föl, gyáva földről
A szívet és a fejet!
S ha rész dulna s háboruba
Hivná a hon, ifjait:
Lobogtassák a szabadság
Diadalmas zászlait!
Fel ifjuság, kezd a tusát,
Tusakodjál emberül;
Indul hajód — vezérid jók,
Ki bölcs s jó: el nem merül.
Fel, bátran hát, haladj Bonyhád,
Bonyhádi főiskolánk,
S fennre törve s mindelőbbre,
Az Ég áldva néz le ránk!

SÁNTHA KÁROLY

intézése előtt mult évi közgyűlésünk VII. számú határozatát teljes egészében végrehajtani. De miért nem akarják? felsőbb helyen lefújták? Vagy mert hogy a kongresszus eszméje az országos jegyzői egyesület hagyományos állásfoglalásával össze nem egyezik s azt remélte talán, hogy a folyó évi közgyűlés másként fog határozni?

Ma még ezt a határozatot nem ismerjük, de bármiként is határozott a közgyűlés, az bizonyos, hogy úgy ez, mint a memorandumban is kifejezett kívánságainknak csak akkor lesz fogantatja, ha kezünkbe vesszük mi is azt a fegyvert, amellyel a rokon foglalkozású tisztviselők már oly sok szép eredményt értek el, ha a mostani vezetőink leszálnak képzelt pezgusokról és a parlamenti színvonalon álló, az akadémikus kijelentésekkel és határozatokkal fölcicomázott elegáns évi közgyűlések helyett felállanak arra a dobogóra, melyet az egész ország jegyzői kara tart a vállán, ha a hangos demonstrálás buzogányával döngetik azt az ajtót, mely már évtizedek óta elzárja tőlünk azt a világot, ahol friss a levegő, egészséges az élet.

Az idej közgyűlés által letárgyalt memorandum is előttünk fekszik s azt 10.000 jegyző epedő reménye kísérte a belü yminiszterhez. Valóban a memorandum művészi tollal megírt minden sora elvitázhatatlan igazságot tartalmaz s annyi gonddal és körültekintéssel van megszerkesztve, hogy bár abban türelmetlenül kér meghallgatást a jegyzői kar, mégis sérelmeinknek és kívánságainknak egy nagy részét elhallgatja, mert — mint az elnöki jelentés is mondja — nem akarja azt a látszatot kelteni, mintha mi minden gond és baj nélkül óhajtanánk leélni életünket, betölteni hivatásunkat.

Nem akarok a próféta szerepére vállalkozni, de erős a meggyőződés, hogy e memorandum is a többiek, az ezt megelőzőt feliratok sorsára jut, mert azt nem támogatja ma sem a jegyzői karnak kézzel fogható, látható, a sajtó és a közvélemény figyelmét és érdeklődését magára vonó, a »ne tovább« lázas türelmetlenségét demonstratív kifejező országos szervezkedése. Vagy csak nem tekintheti az országos jegyzői egyesületet senki sem országos szervezkedésnek, mert hisz annak falai oly magasan épültek, hogy azt csak a kiváltságosak érhetik el s szereplői többnyire jó módú, felülről kedvelt bácsik, akik ments Isten, hogy nehezen szerzett jó hírnevükön egy hangosabb sóhajjal csorbát üssenek.

A kultúra, a haladás, a lázas modernizálás századát éljük, mozgolódik a társadalomnak ugyszólván minden egyes tagja és minden osztálya. A mivelt a társadalom egyedei tudva és érezve azt, hogy az egyén magában nagy eredményeket elérni nem képes, szövetkeznek és szervezkednek s így tömörülve egyesítik erejüket, hogy a közügyek és a közjó előbbre vitele mellett, saját erkölcsi és anyagi érdekeiket szolgálják. A szervezkedés keretén belül kifejtendő küzdelemben immár az egyszerű munkástól kezdődőleg az államtitkárig mind kiveszi a részét, csak egy hatalmas, szerény testület marad ki a küzdelemből s ez a hatalmas néma testület Magyarország jegyzői kara.

És e némaságot mi szerénységnek nevezük. Nos hát ez nem szerénység, ennek más a neve. Vagy miért akarunk mi szerényebbeknek feltűnni, mint a rokon foglalkozású tisztviselők, mint pl. az állami tisztviselők? Azért talán, mert sorsunkkal nagyon is meg vagyunk elégedve, mert tisztviselői, közjogi és társadalmi helyzetünk erkölcsi háttere lelkünknek megnyugvást okoz, mert duskálódunk az anyagi jóban s felelősségteljes, testet és lelket ööl állásunkat dekorummal viselhetjük, mert ügyeinket számtalanszor valóságos despotizmussal kezelik, mivel... de nem folytatom, mert keserű igazságok hagyják el tollamat, de meg helyzetünk fojtó légköre ott fekszik mindegyikünk lelkén. Igen kedves kartársak mindezeket nem segít a szerénység és a hagyományos állásfoglalás, mindezeket csak a tömör és egységes küzdelemünk segíthet. Nemcsak a magunk ügyét vesszük előre, de éppen a közigazgatásnak tesszünk elévülhetetlen szolgálatot, ha talpra állunk, ha minden törvényes és megengedhető eszközt felhasználunk a most már igazán tulérett kívánságainknak kivívására.

A memorandum, mely feltárja a sebeket és gyors orvoslást kér, a belügyminiszter kezében van már s annak sorsa leginkább attól függ, hogy mennyire vagyunk képesek a sajtó és a nagy közönség figyelmét és érdeklődését a felterjesztés kedvező elintézése érdekében

megnyernünk s azért szükséges, hogy minél többször és minél erélyesebben emeljük fel szavunkat.

Tolnavármegye jegyzői egyesületének a f. évben hozott határozata szerint összehívandó rendkívüli közgyűlése nem keshetik már soká s e helyen azon nyílt kéréssel fordulok a megyei jegyzői egyesület elnökehez, hogy a rendkívüli közgyűlést minél előbb összehívni kegyeskedjék s már most kérve-kérlek benneteket kedves kartársak, hogy ezen rendkívüli ülésen megjelenni kötelességteknek ismerjétek és én hiszem is, hogy ott lesz e vármegye minden jegyzője és segédjegyzője, hogy a pusztá, tömeges megjelenéssel is tüntessünk jogos kívánságaink igazsága mellett. A viszontlátásra!

Brogli József.

VÁRMEGYE.

Az igazoló választmány ülése Tolnavármegye igazoló választmánya folyó 17-én délelőtt 11 órakor ülést tart.

Alispánunk a Jullán egylet érdekében. *Simontsits* Elemér alispán lelkes felhívást küldött szét a Julián egylet érdekében. Ismertette annak hazafias, nemes célját, felhívását így fejezi be. Az őszi rendes közgyűlésen jelen volt megyebizottsági tag urak felszólításomra összesen 285 koronát irtak alá e nemes célra, az alapító-tagsági díj tehát még nem jött össze. Minthogy erkölcsi kötelességemnek tartom azt, hogy az egyesület elnökének ez a felszólítása, melyet Tolnavármegye közönségéhez intézett, teljes eredménnyel ne járjon; minthogy továbbá meg vagyok arról győződve, hogy a Törvényhatósági bizottságnak azon i. t. tagjai is hozzá akárnak e valóban hazafias cél támogatásához járulni, akik a folyó év őszi közgyűlésen bármely okból részt nem vehettek s így az általam folyamatosított gyűjtés időpontjában jelen nem voltak: teljes tisztelettel és bizalommal felkérem az őszi közgyűlésen jelen nem volt i. t. megyebizottsági tag urakat, hogy a fentebb jelzett célra szánt hazafias adományait, a cél rövid megjelölése mellett, egyszerű postautalványon lehetőleg mielőbb hozzám juttatni kegyeskedjenek. A gyűjtés befejeztével a befolyó adományok egész összegét, mint Tolnavármegye közönsége — egyszersmindenkorra szóló — alapító-tagsági adóját, annak egyenes feltüntetése mellett fogom gróf *Széchenyi* Béla urhoz, a Julián-egyesület elnökéhez megküldeni, hogy a rendelkezésére bocsátott összeg Tolnavármegye Törvényhatósági bizottsága áldozatkész tagjainak magán adakozásából folyt be.

Kelt Szekszárdon, 1908. november 9-én.

Kiváló tisztelettel
Simontsits Elemér,
alispán.

Választások. A paksi felső. a teveli, az ozorai, a majos és tengődi választókerületben egy-egy, a magyarkeszi-i választókerületben 3 üresedésben levő vármegyei bizottsági tagsági helynek 1913. év végéig terjedő megbízatással, a sárszentlőrinci választókerületben kettő, a szekszárdi I., a gyönki, a simontornyai, a dióberényi, a naki és faddi választókerületben üresedésben levő egy-egy vármegyei bizottsági tagsági helynek 1910. év végéig terjedő megbízatással választás utján történendő betöltése céljából a törvényhatósági bizottság a választás határnapját folyó évi november hó 21-ére tűzte ki. A választás vezetésére a paksi kerületbe *Szenicey Géza*, a szekszárdiba *Török Béla*, a sárszentlőrincibe *Sass László*, a gyönkibe *Óváry Ferenc*, a simontornyaiába *Fördös Dezső*, a majosiba *Müller János*, a magyarkeszi ibe *Offenmüller Zsigmond*, a dióberényibe *Bévárdy Lajos*, a pakiba dr. *Frühwirth Jenő*, az ozoraiába dr. *Kiss Ernő*, a faddiba *Koleszár Ferenc*, a tengődiibe *Szabó Zoltán*, a tevelibe pedig *Szepessy Kálmán* vármegyei bizottsági tagokat, mint választási elnököket küldte ki.

VAROSI ÉLET.

Városi közgyűlés. Szekszárd r. t. város képviselőtestülete dr. *Szentkirályi Mihály* polgármester elnökelete alatt mult szombaton délután rendkívüli közgyűlést tartott, melyen a következő határozatokat hozták: 1. Jegyzőkönyv hitelesítőként *Tomcsányi Lajos* és *Stokinger János*

kértek fel. 2. A virilisták névjegyzékét megállapították. A lapunk f. évi 44 ik számában közölt névsorban az a változás történt, hogy a Szegzárdi tkptár 540 K. 61 fillér adóval a 31. helyre került, a Tolnamegyei takarékos és hitelbank a virilisták közül, kellő mennyiségű adó hiányában kimaradt s így dr. *Gulyás József* a póttagok közül a rendes tagok közé került, míg a póttagok sorába 17-iknek *Fischhof Kálmán* vették fel. 3. *Kluha Géza*né, volt menedékházvezetőnő lakbér megtérítés iránti kérvényét elutasították. 4. Özv. *Udvardy Sándorné* menedékházvezetőnőnek 150 K. segélyt szavaztak meg.

KÖZSÉGI ÜGYEK.

Jegyzők közgyűlése. A Magyarországi Községi és Körjegyzők Országos Központi Egyesülete f. hó 7-én, Budapesten, a vármegyei ház dísztermében évi rendes közgyűlést tartott, amelyre igen nagy számban jelentek meg az egyesület tagjai. Vármegyénkbeli a gyűlésen *Rátkay László* orsz. képviselő, *Klímes Antal*, a vármegyei jegyzői egylet elnöke, *hőgyészi, Niefergall* Nándor dunaföldvári, *Bereczk István* simontornyai és *Takács Gyula* dunaszentgyörgyi főjegyzők vettek részt. A közgyűlésen heves vitatkozás között tárgyalták meg azokat a dolgokat, amelyek a községi és körjegyzők erkölcsi és anyagi helyzetét vannak hivatva előmozdítani. Kivánalmukról terjedelmes memorandumot dolgoztak ki, melyet küldöttségileg adtak át *Weherle* Sándor miniszterelnöknek, akitől a küldöttség szónoka a jegyzők közjogi helyzetének megállapítását és hivatkozva a jegyzők felelősségteljes állására, az emlékiratban kifejtett kérelmek pártfogását kérte. A küldöttség még *Kossuth* Ferenc és *Andrássy* Gyula gróf minisztereknél tiszteletet. Ugy ezek, mint a miniszterelnök szívesen fogadták a küldöttséget s elismerő szavakkal emlékeztek meg a jegyzők nagyarányú munkásságáról. A memorandumon kívül még több fontos tárgyat intéztek el.

HIREK.

November 11.

Nagy nap volt tavaly még a »szerda« minálunk, De — vagy egy év óta — alig vacsorálunk! El is keresztelték, kik mindjárt sirt ásnak. »Végelgyengülésnek« csendes kimulásnak. Ám, oka nem volt más, csak a — **borkóstoló**, Hol úgy ömlött tavaly a bor, mint egy folyó Es úgy eláztatta a szegény, jó »szerdát«, Hogy egy egész évet álomban hevert át! — De, mert bármily puha legyen is egy párna, Nincs oly álom, amely végére ne járna, A pityókos »szerda« álmának is vége: Elűzte a »**fehér terem**« fényessége. Kaszinónk étterme hófehérre vedlett — Más akkor fehérszik, amikor öreg lett, De a kaszinónak fehér ragyogása **Ifju erejének** új rügyfakadása! Öreg kaszinónknak ifju, fehér terme, Kételkedni a te jövődben ki merne? Bibor foglatatú tükörfaladon át Nézed a hervadó kert paradicsomát, Hol végsőt vonaglik ép most a természet S fagyos haldoklását talán le is nézed?! Hogyisne! **Odabenn** pezseg most az élet Lány, meleg öledben a »szerda« feleled: Elélesztette buzgon közel ötven ember — Magához is tért már, **de még szólni nem mer!** **Simontsits** egyetlen, tagüdvözlő tószója És az új vendéglős kitűnő, jó kosztja, A magához térs első jelensége — No, meg **Wigand János** harcias készsége: Oly hevesen küzdött **Boda** — s **Leopolddal**, Hogy szóhoz sem jutott a szélsőbaloldal És úgy neki dagadt a szó-energia, Hogy biz' meghallhatta Belgrád és Szófia! — — Szerdánk életében ez biztató fázis, Hol **ily** erő szunnyad, terem ott még más is!!

—n.

— **Személyi hír.** *Apponyi Géza* gróf, főispán kedden városunkba érkezett, szerdán elnökölt a közigazgatási bizottság ülésén s azután távirati felhívásra Bécsbe utazott, a hol, mint a legnagyobb részvétellel értesülünk, 91 életévét számláló édesanyja súlyos betegen fekszik.

— **Simontsits Béla arcképe.** Tolnavármegye közönsége már régebben elhatározta, hogy a vármegye nagynevű volt alispánjának, *Simontsits* Bélának arcképét a vármegye tanácskozási terme számára megfesteti. A kegyeletes terv nem sokára megvalósul. Vármegyénk alispánja *Kammerer* Ernő szépművészeti igazgatót kérte fel, hogy az arckép megfestésére alkalmas művészt jelöljön ki. *Kammerer* választása a Berlinben élő *Packa* Ferencre esett, aki tolnamegyei vonatkozású képeivel olyan nagy sikereket ért el. A megbízott művész nem sokára munkához lát, hogy a vármegye kulturális előhaladásában korszakot alkotó, tevékeny férfinak feledhetlen emlékét legjobb művészi tudása szerint megörökítse.

— **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter *Dezső* Jakab, szekszárdi pénzügyigazgatósági irodavezetőt, pénzügyminiszteri irodatiszta nevezte ki. A m. k. pénzügyigazgatóság egy, munkás, uagyszorgalmu, tisztviselőjét vesztette volna el benne, úgy értesülünk azonban, hogy nevezett továbbra is ott marad, mert új állását nem foglalja el s erről való lemondását már be is jelentette a pénzügyminiszternek.

— **Adomány a Julián egyesületnek.** Vármegyénk alispánja a Julián egyesület érdekében, a legközelebbi közgyűlésen részt nem vett vármegyei bizottsági tagokhoz a lapunk más helyén olvasható felhívást küldte szét. Mielőtt azonban a felhívás szétküldetett volna, *Apponyi* Sándor gróf, aranygyapjas, v. b. t. t., főkamarmester, vármegyénknek ez a jótékony főura, ki sehol sem marad el, ahol közjótékonyaságról s hazafiás áldozatról van szó, 50 koronát küldött a vármegye alispánjához a Julián egyesület derek, hazafiás céljára. A szép példa lelkesítőül szolgáljon még igen sokaknak.

— **A szekszárdi tisztviselők lakbéré.** A szekszárdi tisztviselők felkérték *Apponyi* Géza gróf, főispánt, hogy a most folyó lakbér megállapítás ügyében *Wekerle* Sándor pénzügyminiszterrel intervenáljon. Előzékenységeről ismert főispánunk el is járt a tisztviselőket olyan közlelő értelemmel s közbelépésének lett is annyi eredménye, hogy a miniszternek kétségtelen jóindulatát sikerült biztosítani az itt felmerült speciális esettel szemben. Ki lett ugyanis mutatva, hogy a tisztviselők lakbéréit itt legalább is méltánytalan a bérbeadott 3 szobás lakások után megállapítani, mivel sok az adóeltitkolás, amely miatt a tisztviselők károsodása kétségtelen. A miniszter oda nyilatkozott, hogy a lakbér 60 százalékkal már meg van állapítva, az iratok azonban mindenesetre visszaküldi a pénzügyigazgatósághoz, s ha azok helyesbítést nyerne, ő pótlólag ahhoz képest állapítja meg a lakbért.

— **Közégi és körorvosi összejevetel Pakson.** *Rassovszky* Julián főszolgabíró, a járásában levő közégi és körorvosokat e hó 16-ára értekezletre hívta össze az orvosi fizetésrendezéshez szükséges kimutatások összeállítására céljából.

— **Berendelés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Győrffy* József paksi állami polgári iskolai tanárt hasonminőségben szolgálattételre a fővárosi tanfelügyelőséghez rendelte be.

— **A tolnai ref. egyházmegye új aljegyzői.** Folyó hó 11-én bontotta föl, a tolnai ev. ref. egyházmegye bizottsága a megüresült két vil. aljegyzői állásra beadott szavazatokat. Szavazott mind a 25 egyház, megválasztottak: dr. *Szilassy* Béla 13, *Bajó* János 24 szavazattal, 9 szavazatot kapott *Máthás* Kálmán, a többi szavazat szétforgácsolódott. Szavazatbontás után *Kátay* Endre esperesnél kedves és barátságos ebédet tartott a bizottság tagjai: *Hagymássy* Károly, *Széky* Géza és *Takács* Gyula.

— **Névnapi üdvözlés.** A rom. kath. óvodát és gyermekmenhelyet fentartó egyesület növényekéinek küldöttsége f. hó 12-én *Tribler* Ilona alelnök, *Rolfes* Ágnes főnöknő és a tisztviselők vezetésével felkereste özv. *Simontsits* Béláné elnököt és névünnepe alkalmából szeretettel üdvözölte. Megható volt, amint *Wéber*, egy csinos kis növendék bensőségteljes hangon köszöntö meg az elnököt buzgó gondoskodását és Isten áldását kérte a szeretett elnökönre, hogy még soká vezethesse a nemes célú egyesületet, amely felekezeti czime dacára felekezetieskedés és felekezeti különbség nélkül gondozza és nevei a kis apróságokat.

— **Megyebizottsági tagválasztás Pakson.** A *Petrich* Ferenc halálával megüresedett megyebizottsági tagválasztás e hó 21-én lesz. Hir szerint egyedüli jelölt dr. *Grosch* József paksi ügyvéd, kinek megválasztása az előjelekből itélve biztos.

— **Szabályrendeletek jóváhagyása.** Szekszárd város szervezési szabályrendeletét a belügyminiszter, a Szekszárd város polgármestere és rendőrkapitánya részéről beadott felebbezések elutasításával jóváhagyta. A csendháborításról alkotott vármegyei szabályrendeletet a belügyminiszter a jóváhagyási záradékkal ellátta.

— **Szabó Károly képviselő beszéde.** Szabó Károly a szekszárdi kerület tevékeny képviselője nagyhatású beszédet mondott a képviselőház csütörtöki ülésén. A vízi beruházási törvényjavaslatnál szólalt fel. Örömmel üdvözölte a kormányt az ország közgazdasági előrehaladására olyan fontos törvényjavaslatért, de figyelmébe ajánlotta Tolnavármegye és közelebről Szekszárdnak a múltban nagyon is elhanyagolt gazdasági érdekeit s erélyesen sürgette a tolnai holt Duna ág szabályozásán kívül, amely a költségvetésbe már fel van véve, a Szekszárd Tolna közötti Dunaág és a Sió csatornának hajózhatóvá tételét, amely ugyszólván a fél Dunántulnak eminens érdeke. A Haz nagy figyelemmel hallgatta az érdekes felszólalást, amelynek befejezte után a szónokot számosan üdvözölték, kinek *Darányi* miniszter is azonnal válaszolt. Mindenekelőtt köszönetet mondott a miniszter a felszólalónak, hogy az ügyet ilyen érdeklődő figyelemmel kísérte, azután pedig megígérte, hogy a felvetett kérdést szakértővel tanulmányoztatni fogja.

— **Az ügyvédi kamara köréből.** A pécsi ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy Beszedits Ödön ügyvéd lakását Bataszékről a kamara területen belül Szekszárdra tette át.

— **Új plébánosok.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Bereck János kajdaci plébánost Szebenyebe, — Földes Dezső várdombi adminisztrátort Várdombra mutattatta be plébánossá történendő kinevezésre a megyespüspöknek.

— **A Fehérterem.** A szekszárdi kaszinó fehértermét vagyis ettermét most renoválták. A pompás étkező Budapestre is beillik. Fénye, butorozása *Simontsits* Elemér intéző-igazgató kiválóan finom izlését dicséri. A termet a múlt szombaton adták át rendeltetésének. Ez alkalommal kaszinóestély volt, amelyen azonban a meghívók késői szétküldése miatt csak kevesen vettek részt. Annál sikerültebb volt a szerdai közvacsora, a melynek lefolyásáról külön poemában számolunk be olvasóinknak.

— **Sikerült vizsga.** *Ditrich* Jenő, okleveles gazdatiszt, *Ditrich* Ferenc szekszárdi szőlőbirtokos fia, aki mint egy évi önkéntes Bécsben tényleges katonai szolgálatot teljesít, a budapesti felsőbb szőlő- és borgazdasági tanfolyamon a szakvizsgát jó sikerrel letette s erről oklevelet nyert.

— **Eljegyzés.** *Antal* György majosi ev. tanító eljegyezte *Haffner* Erzsikét Bonyhádról.

— **Házasság.** *Wittinger* Ödön gazdatiszt folyó hó 16-án tartja esküvőjét a tolnai r. k. templomban *Szauter* Mariskával.

Marth Sándor szekszárdi előkelő sütőiparos múlt vasárnap vezette oltár elé a szekszárdi belv. rom. kath. templomba, özv. *Král* Ignácné leányát Annuskát.

Dr. *Martin* József szekszárdi bornagykereskedő folyó hó 14-én tartja esküvőjét Budapestben, az Angol kisasszonyok Váci-utcai templomban *Gajári* Ilonkával, *Gajári* Ödön földbirtokos, Az Újság szerkesztője és neje *Abrahamffy* Kornélia urnó leányával.

— **Kitüntetett munkás.** A földmivélsügyi miniszter *Vonbirn* Istvánt, aki *Brandeis* Ferenc bonyhádi lakost, mint vincellér 33 éve szolgálja, oklevéllel tüntette ki és 100 korona jutalomban részesítette.

— **Új tollnok.** *Kosztka* János kir. tanfelügyelőségi tollnok elfoglalta szekszárdi állomását.

— **Bányarobbanás.** A *Budapesti Hírlap* értesülése szerint, a Haumban, Vesztfalie egyik városában történt rémes bányarobbanás, több tolnamegyei származású munkás és ott veszett. Részletek hiányzanak.

— **Iparosok kongresszusa.** Az Ipartestületek Országos Szövetsége folyó hó 9-én és 10-én tartotta az új ipartörvény tervezet ügyében való állásfoglalás céljából összehívott országos értekezletét. A nagygyűlésen, melyen beható vita folyt a törvénytervezet minden fejezete felett, vármegyénkbeli a szekszárdi, bonyhádi és paksi általános ipartestület képviselői vettek részt. A szekszárdi ipartestület kiküldöttjét *André* Istvánt a kongresszus társelnökévé is megválasztották.

— **Országos vásár Pakson.** A paksi ugynevezett Katalini országos kirakodó és jószágvásár e hó 23-án lesz.

— **Választás.** Bonyhád község képviselő testülete az üresedésben volt segédjegyzői állásokra *Magdiés* Zoltán nagybörzsönyi és *Kréth* Radó bonyhádi lakosokat választotta meg.

— **Halálozások.** *Eöry* Jánosné, szül. *Varga* Anna, budapesti iparos neje, folyó hó 11-én, életének 56-ik évében, hosszas szenvedés után, Szekszárdon elhunyt. Temetése 12-én délután ment végbe nagy részvét mellett.

Sulyos csapás érte *Bocskár* Ferenc alsónyéki tanítót. Atyja, *Bocskár* István, élete 77-ik évében rövid szenvedés után elhunyt. Földi maradványait folyó hó 8-án, az alsónyéki sirkertben helyezték örök nyugalomra általános, nagy részvét mellett. Halálát gyászolják: Özv. *Bocskár* Istvánné szül. *Szabó* Erzsébet neje, *Bocskár* Ferenc, *Bocskár* István gyermekei, *Gyenizse* Zsófia menyje, *Bocskár* Ferike, *Bocskár* Pistika és *Bocskár* Bözsike unokái.

Végh László, *Végh* János, vármegyei árvaszéki tb. útnök öcséje, 34 éves korában, f. hó 6-án Szekszárdon elhalt.

Dr. *Erhardt* Henrik, pécsváradai ügyvéd, Baranyavármegye tb. ügyésze, folyó évi november hó 7-én, életének 35-ik évében elhunyt. Hült tetemeit Pécs-váradról Bonyhádra szállították, s ott 9-én az ág. ev. sirkertben helyezték örök nyugalomra.

Egy ifju élet elmúlása döntött gyászba két köztisztviselőben álló családot. *Laskó* Dezső döbröközi jegyző neje, szül. *Csery* Irén, életének 28. hazasságának 6-ik évében, Dombóváron, f. hó 6-án jobblétre szenvedt. Temetése f. hó 8-án, a dombóvári temetőben ment végbe nagyszámú gyászoló közönség jelenlétében. Férjen és kis leánykáján kívül kiterjedt rokonság gyászolja.

— **Elkészt juttalom.** A kolozsvári Sorompó Országos Iparvédő Liga bíraló választmánya a »Hogyan védjük meg iparunkat« című pályatételre beérkezett 137 mű közül *Hilbert* Jenő III. éves kereskedelmi iskolai tanuló, dr. *Hilbert* István Szekszárd városi jogügyi tanácsnok fiának dolgozatát a második helyre sorozta és az első helyre helyezettel együtt 10 korona jutalomban részesítette. A derék ifju azonban már nem élvezhette munkája sikerének örömét, mert mint ismeretes, folyó évi július hó 29-én önkézzel vetett végett szép reményekre jogosító, ifju életének.

— **Népszövetségi gyűlések.** *Bonyhádon*, dr. *Jozgits* János esperes plébános buzgólkodása hozta a városka derék katolikus közönségét a Népszövetség táborába. Az alakuló gyűlés múlt vasárnap délelőtt folyt le a Katolikus Kör helyiségében. Dr. *Jozgits* esperes lendületes elnöki megnyitóját után *Ländler* János központi kiküldött szözlött magvas beszédben a néphez. *Bauer* József és *Hardy* Ernő kaplások, *Anderle* József kakasdi plébános és dr. *Kanzler* Antal ügyvéd nagyhatású szónoklatokat intéztek az egybegyűltekhez a katolikus sajtópártolásáról, a keresztény összetartás erejéről és az autonómiairól. Nagy tetszés között szözlött *Nusser* Antal közműves, aki megelőzőleg szociáldemokrata volt. — *Cikón.* Múlt vasárnap, november 8-án népszövetségi gyűlést tartottak *Cikón.* Ünnepi szónok a központ kiküldötte. *Ländler* János volt. Az eddigi 146 taghoz a gyűlés után még sokan csatlakoztak. Végleges szervezkedés még nem lévén, ügyvezető igazgató továbbra is *Gartner* Elek adminisztrátor maradt, kívül karöltve működik *Walter* Ádám tanító.

— **A ker. szociálisták gyűlése.** A paksi és paksvidéki ker. szociálisták múlt vasárnap a választójog ügyében gyűlést tartottak. Beszédet mondtak *Madi Kovács* János képviselő, *Szatáncsy* Andor és *Huszár* Károly közp. kiküldöttek.

— **Vörhenyjárvány.** Hógyész községben és Szedresen a kis gyerekek között a vörheny oly nagy mértékben lépett fel, hogy az ovodát és a népiskolát be kellett zárni.

— **Sikkasztó tisztviselő.** Székely István, a dunaföldvári vasút állomáson alkalmazott előjáró f. év május hava óta mint gy. 1027 koronát a kezelésére bizott pénztárból elsikkasztott. F. hó 9-én váratlanul rovincsolást tartottak, mikor a hiányt felfedezték s öt nyomban le is tartóztatták. Székely 25 éves csak még s a sikkasztott pénzt ugy mulattá el.

— **Megszurta az edesapját.** *Klaidál* Pál paksi lakos, e hó 9-én, lakasan, családi viszályból kifolyólag összeveszett edesapjával, *Klaidál* Ferencel és egy zsebkéssel oly sulyosan megsebesítette, hogy orvosi vélemény szerint atyja hosszabb ideig nyomhatja az agyat. A csendőrség a tettest a szekszárdi kir. ügyésznek jelentette.

— **Iskola bezárás.** A szekszárdi izr. el. iskola a gyermekek betegsége miatt, hatóságilag bezárattott.

— **Református papok a kormánynál.** Az országos ref. Lelkészegetesület küldöttségében, mely a lelkeszi fizetések rendezése, illetve az 1848. XX. t.-c. végrehajtása ügyében járt a kormánynál, Tolnamegyéből Szabó Károly országgy. képviselő, alsónyéri lelkész vett részt. *Wekerle, Apponyi* a közel jövőben megoldandó feladatnak mondták a lelkészek kérésének teljesítését.

— **Verekedés.** Folyó hó 8-án, a paksi rk. kör helyiségében *Nikl* Antal paksi legényt *Becker* Ferenc és *Becker* János paksi legények zsebkéssel úgy megszurkálták, hogy ez által rajta 14 nap alatt gyógyuló testi sértést ejtettek. A csendőrség a tetteseket a paksi kir. járásbírósnak feljelentette.

— **Lopás.** *Hegyi* Péterné, szül. Wolf Magdolna, böcskei lakostól, míg ő a konyhában vacsorát főzött, ismeretlen tettesek éléskamrájából egy nagy edény zsirt elloptak. A csendőrség nyomozza a tolvajt.

— **Letartóztatott kereskedő.** *Róth* Dávid volt dombóvári kereskedő, több fővárosi cégtől hitelbe vásárolt árut, amelyet azután elkötyvettyelt, a pénzt pedig elköltötte. Összesen 6760 koronával károsította meg üzleti feleit és azután megszökött. A család kereskedőt most a budapesti rendőrség kinyomozta és letartóztatta.

A szekszárdi kaszinó éttermének bérletét folyó hó 1-én átvettem és így módomban van kitűnő és izletes kosztot házhoz is kiszolgálni. A mélyen tisztelt közönség becses pártfogását kérve, maradok teljes tisztelettel: Lőrinczy Jenő a „szekszárdi Casinó“ éttermének bérlője.

Fogorvos

Kovács J.

vásártér-utcai műtermében hiányzó fogak pótlása, csaposfogak, arany koronák és szápadlás nélküli fogak (hidmunka) készíttetnek. Fogtömés, foghuzás és fogtisztítás a legjobb módszer szerint eszközöztetik. — Szegényeknek rendel délelőtt 8–9-ig és délután 1–2-ig

TANÜGY

Rovatvezető: Nagy Béla.

Tolnavármegye közigazgatási bizottsága f. hó 11-én tartotta rendes havi ülését Szekszárdon, amelyen Tihanyi Domokos kir. tanácsos, tanfelügyelő jelentette, hogy október hónapban 55 tanteremben 17 iskolát és 4 óvintézetet látogatót meg. Azok kivül részt vett a tamási-i vidéki rk. tanítóegyesület közgyűlésén is. Az eredményt jónak minősítette. Az október 14-iki ülés után 101 közigazgatási darabot intézett el elnökiileg, a jelen ülésben pedig 26 darabot terjesztett elő.

Az egyes ügydarabok közül a következőket említjük fel:

Gere Antal rk. tanítónak 80 korona lakbér íteltetett meg.

A szekszárdi újvárosi községi állandó menedékházvezető mellé erősebb cseléd alkalmazását rendelte el a bizottság.

Gyulai rk. iskola építési tervét és költségvetését 4763 K. 45 f. előiránnyal a bizottság jóváhagyta.

A nagykönyvi-i községi ovoda és rk. iskola IV. tantermének építési tervét és költségvetését 6683 K 58 f. előiránnyal a bizottság jóváhagyta.

Mendöl Ede sárszentlőrinczi ág. ev. tanítónak 33 korona szénajárulékot ítelt meg a bizottság.

Tóth Pál kisszékelői rk. osztálytanítónak, miután megnősült, a bizottság 200 korona lakbért és 20 K kertvátságot ítelt meg.

Államsegély. *Puri* Gyula kalaznói ág. hitv. ev. tanítónak 200, *Bauer* János tolnanémédi-i ág. hitv. ev. tanítónak 200, *Hatz* Sámuel győrei ág. hitv. ev. tanítónak 200, *Vida* Ferenc gerjani ref. tanítónak III. körpótlékul 100, *Aikelin* Lajos udvari-i ág. hitv. ev. tanítónak 400, *Neubaueer* Károly udvari-i ág. hitv. ev. tanítónak 426 és 200, *Walter* Henrik felsőnáni ág. hitv. ev. tanítónak 200 és *Kiss* Béla udvari-i rk. tanítónak 400 korona. *Metz* István jánosmajori községi tanítónak 798 korona államsegély utalványoztatott.

Tanítóválasztás. Az alsónáni gör. keleti szerb tanítói állomásra *Rákity* Zorka okl. tanítónő választatott meg.

Kinevezés. *Molnár* Mátyás ozorai rk. tanító a szegedi külterki állami iskolához állami tanítótá neveztetett.

Szinészet.

Színház. Vasárnap este az ördög mátkája népszínmű került színre. *Olasz* Jolán teljesen átérezte nehéz szerepét.

Hétfőn harmadszor adatott elő a »Tatárjárás« operette. Mindenki jól megállta helyét, úgy hogy az előadás a legsikerültebbek egyike volt. Mégis kiemeljük *Galambos* Mariskát, ki Riza bérőné szerepében igen csinos és fess volt, nagyon szépen énekelt, *Baróthy* Rezső mint tartalékos hadnagy kitűnően játszott és sikerült kuplékat énekelt. Többször kitapsolták, ének-számait meg is kellett ujránia. *Csorna* Terus eleven játékaért és énekeért szintén sok tapsot aratott. *Felek* Gábor mint altábornagy derekasan megállta helyét. Jól játszott még *Lubinszky* Tibor, *Bihary* László, *Gyárfás* Ödön és *L. Rajz* Margit.

Kedden itt másodszor a *Biboros* színművet játszották. *Bihari* Ákos mint biboros ismét jeles színésznek bizonyult. *Madarassy* Berta igen ügyesen játszik.

Szerdán *Czobor* Károly gyönyörű zenéjű operettjeje, a hájuk hadnagya került színre fényes kiállításal. *Gyárfás* Ödön, a hadnagy szerepében igen jó volt és kellemesen énekelt. Nagy tetszést arattak: *Baróti* I., *Madarassy* Berta, *Csorna* Terus, *Galambos* Mariska egészen elragadta a közönséget.

Csütörtökön »A császár katonái«. *Pénteken* »Az ördög«. Mindenki előadás igen sikerült volt. *Szombat* »Kutya van a kertben«. *Vasárnap* delután a Tanítónő adatott elő.

MULATSÁGOK.

Vadászestély. A szekszárdi róm. kath. olvasókör szerdán, kitűnően sikerült vadászvacsorát rendezett. Az estélyen 110-en vettek részt, a kör nagytermében levő szinpad remek háttérrel és kitömött vadállatokkal izlésesen fel volt díszítve. A lakoma 8 órakor vette kezdetét, amikor is a kör nagyterme teljesen megtelt a résztvevőkkel. Őz, szarvas és nyulpörkölt, ugyanilyen peccsenye, továbbá pogácsa és gesztenye került találasra. — Szabó Géza ügyvezető elnök a következő talpraesett versben köszöntötte fel a kör vadásztárgait és főispánunkat, ki a pompás özet adományozta.

Ha jól körül nézek a vendégseregen,
Melyet ma befogad ezen szerény terem,
Nem-vagyok bár költő, még kevésbé vadász,
De mivel szívemben sok érzelem tanyáz,
Felcsapok költőnek s szellemem puskája
Ha elsül és talál, legyen visszhang rája!

Aki elolvasta a mai étlapot
Hiszem, tőle rangos étvágyat is kapott,
Kit pedig az étlap sajnosan becsapott
A »Tolnavármegye« olvassa el legott,
Abba »be van küldve« sok fogoly s vadkacsa
Fájó, hogy mindez csak egy — hirlapi kacsa!

Van az étlapnak más, nem szarvas hibája,
Nincs itt Sági bácsi igért vadlibája!
Hogy puskája mondott hétfőn — csütörtököt,
Vagy a vadlibára rossz madzagot kötött?
Elég az hozzája, megvám a gliba!
Elrepült az igért Szent Mártoni liba!

Bár nem fogott Sági bácsi »Márton-ludat,
Aki itt ma velünk jókedvében mulat,
De legalább ejtett tapsifüles nyulat,
Jutalma legyen ma, a vidám hangulat,
Melyhez már a vadak megtörték az utat,
Amit a sok üres rizling-üveg mutat!

Hogy az étlapról a fogoly is letűne,
Ez csak vadászaink egyedüli bűne!
Sebaj! van helyette pompás és friss özünk!
Hálálkodni érte eleget nem győzünk;
A szép adományért csak egyet kívánunk,
Éljen is, en soká kedves Főispánunk!

Mivel, hogy igazság vagyom a jó borba,
Poharat emelek vadászkra sorba!
Először éltetem Haugh barátomat,
Ki többször tartott itt felolvasásokat,
Ki jól kezeli a tollat és a puskát,
Kapja meg mielőbb megérdemelt jussát,
(Ki a muzeumnak volt ügybuzgó öre,
Legyen igazgató mielőbb belőle)!

Másik jó vadászunk: Zsigmond, de a Dezső!
Aki minden vadat, ha eltalál, — lelő!
Azt kívánom neki ezen »vad-estélyen«
Vadászról haza ne egy vaddal térjen!
Hogy nem lesz fogyasztó, attól »ohse féljen,
Célozzon, találjon, löjjön, küldjön, éljen!

Még két vadászunk lőtt egy vadat körünknek,
Hidig zuhanytál mi örömlünknek!
Hogy mit lőtt? nyílt títő? mért csináltak mókát,
Sajnos! ketten lőttek egyszerre egy rókát!
De még szerencse, hogy rókát s nem denevért!
Éltessük Mirth Gyulát s Brebovszky Elemért!

Hogy nyúlban az estély ne legyen hiányos,
Bonyhádról is küldött egyet Véber János!
Hogy nem küldött hármat, ő feleljen róla!
Azt írta: vadásztam, de csak hébe-hóba!
Nem lehet vadászni térdig érő hóba;
Kákán költő rucát az icscsei tóba!

Möz-ről is érkezett egy zsák, de nem üres!
Benne lapított egy köpcös tapsifüles!
Lelőtte, beküldte Mözs derék jegyzője!
Pápay István ur, s reméljük jövőre,
Nagyobb zsákmányt is küld mához esztendőre,
Kocintsunk poharat reá jó előre!

Többi vadászkiról, pedig jócskán vannak!
Kifogyván bősége költői szavamnak.
Nem sokat mondhatok. Mégis sorra veszem
Becsés neveiket nyíltan leszégezem
Rettentő például Nimród unokáknak,
Kik csak mostohái a vadászpuskáknak!

A lesipuskások első ös »Nemes«-e,
Kiknek puskájától egy vad sem nem ese,
Bár a neve Győző, a lövést nem győzte,
Koldajsz Mihály tagtárs nemesen lefőzte
A bizonyosság itt van: a pörkölt nyul gözbe,
A házmasterének étvágykeltő főzte!

Hogy pedig panasgom ép nem lári-fári,
Egyetlen egy vadat sem ejtett el Hary;
És bármily népszerű Zsigmond ur, advokát,
E mai estélyre nyulat ő sem talált!
Hogy Moyzis barátom nyulat nem küldhete,
Az a pechje, hogy nincs — vadászterülete!

De, hogy a kik épen nem kocavadászk
Még sem lőttek semmit, ez, — kimondom — már sok!
Próbált vadász urak! Molnár s Kliegl Lajos,
Nem lőttek! azt mondják: hogy Várdombon bajos!
Még csak Vesztergombi István és Tóth Gyula,
E két vadászunk az, kinek fut még nyula!

Végül azzal zárom e »körvadászatot«,
Attól, kit »meglőttem« kérek bocsánatot;
Beláthatja kiki, hogy mit mondtam: igaz!
Legyen sebeire e bor tapasz, s vigasz!
És most fel a pohárt szent összetartásra!
Hajtó vadászathoz — »utolsó hajtásra«!

Majd Várkonyi Sándor a vezető papságra üritette poharát. Éjfélkor kisorsolták az őz bört, amelyet Hock István állomásfőnök nyert meg. A társaság a reggeli órákig kitarított vidám hangulatban.

Dalestély. A Bátaszéki Dalárda folyó évi november hó 21-én az »Arany nap« vendéglő helyiségeiben, táncos egybekötött dalestélyt rendez. Belépődíj személyenként 1 K 40 fillér. Kezdeté este 8 órakor. Felülízetések hálával fogadtatnak. Aki tévedésből meghívót nem kapott, forduljon az elnökséghez. Műsor: 1. A finn dal. 2. Erdei rózsza. 3. Nem tudom mi a bajom.

Műkedvelői előadás. A bátaszéki katolikus legényegylet folyó hó 22-én az »Arany Nap« vendéglőben, színi előadással egybekötött zártkörű táncmulatságot rendez. Belépődíj: 1. hely 1 K 20 fillér, 2. hely 80 fillér, állóhely 60 fillér. Kezdeté esti 8 órakor.

KÖZGAZDASÁG.

A házi nyúl tenyésztéséről.

Irta: Kápolnay József, gazdasági szaktanító.

Vannak azután fészkes ketrecek, melyekbe az anyát teszik be fiadzás előtt, vannak továbbá ketrecek melyekbe a himet tartjuk attól az időtől, mikor már ivar érettesz, mert verekedő természetűek miatt nem bocsáthatjuk a többiek közé s végül vannak ketrecek a fiatal nyulacskák részére. Az ilyen ketrecek lehet egymás mellé és egymás fölé helyezni. Ha a ketrecek a szabadban állítjuk föl, úgy egy kis udvart is hasítsunk hozzá s ezen udvarba eresztjük ki a házi nyulakat szép napos időben.

Ha a házi nyúl tenyésztést elhatároztuk, ezután a célt kell kitűznünk, a mit a tenyésztéssel el akarunk érni. A tenyészállatok megválasztásánál nagy körültekintéssel kell lennünk, így elsősorban arra kell vigyáznunk, hogy a tenyésztésre kiválasztott példányok már teljesen egészségesek legyenek. A nőstényeknél vizsgáljuk meg a csecsbimbókat is s az olyanokat amelyeknél a csecsbimbók száma csak 4, vagy amelyeknél a csecsbimbók el vannak lapulva, zárjuk ki a tenyésztésből. Rendesen üzött tenyésztesnél azután figyelemmel kell lennünk, az átörökítő képességre is, úgy, hogy csak olyan tenyészállatokat tartsunk, melyeknek utódai legjobban a szülőkre ütöttek.

Ami a keresztezést és beltenyésztést illeti, határozottan a beltenyésztés mellett maradjunk, csak arra vigyázzunk, hogy ne menjünk túlságba s időnkint gondoskodjunk a vér frissítéséről. A házi nyúl tenyésztési ideje az egész év, mégis helyesen cselekszik a tenyésztő, ha évente 1—2 hónapi pihenőt ad állatjainak s különösen a vedlés idejére felfüggeszti a tenyésztést.

Ha a párosítás ideje elérkezett, akkor a nőstényeket kell a himekhez betennünk s egyszeri párzás után ki kell onnan vennünk, határozottan hibás azon eljárás, hogy némelyek 1—2 napig hagyják a nőstényeket a himeknél. Utópárzásra ugyan másnap össze lehet őket eresztetni de akkor is csak rövid időre. A megtermékenyített nőstény 30 nap múlva lesz anyává de már 10—14 nap múlva ki lehet a nőstény méhében tapogatni az ébrényeket. A nőstényt fiadzás előtt bőven almozott tiszta helyre kell tennünk, bő takarmányozásban kell részesítenünk, ha az utolsó nap sem fészkelne, úgy mi magunk csináljunk neki fészket a ketrecz valamelyik sarkában. Sokszor megesik, hogy az anya ellés után nem akar szoptatni, ilyenkor a kis nyulakat az emlőjére illesztjük s így szoktatjuk az anyát a szoptatáshoz. Néha megesik az is, hogy az anyanyúl a kicsinyeit megeszi, ilyen alkalommal leghelyesebb az anyanyulat levágni, mert erről a rossz szokásáról nem lehet leszoktatni.

(Folytatása következik.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

R. Gy. Kistormás. Nagyon köszönjük. A következő számban.

Craesus. Köszönet. Jövő számban hozzuk.

A Todorzó visszhangját jövő számban közöljük.

Gy. I. Kurd. Színtén.

Egy hat hónapos

valódi angol pointer szép szuka, vadászkutya igen olcsón eladó. — Cim a kiadóhivatalban.

605. szám végrh. 1908.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szekszárdi kir. járásbírósnak 1908. évi Sp. I. 460/3 számú végzése következtében dr. Pirnitzer Béla szekszárdi ügyvéd által képviselt, Hivert Ignác asztalos mester, szekszárdi lakos javára, Fadd községben a 3. népsorszámu házban lakó végrehajtást szenvedők ellen, 84 kor., s jár. erejéig 1908. évi október hó 5-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján felülfoglalt és 2176 kor. 70 fillerre becsült következő ingóságok, u. m.: egy sárgára festett félfedelű hintó, két drb. 2 csövű Lanchester vadászfegyver, egy cimbalom, egy fonográf, hat drb. sertés, keményfa, faragott szobabutorok, férfi és női fehéreművek, Jókai műveinek nemzeti és Petőfi Sándor összes költeményeinek album alakú kiadása, egy teljes szalanganitúra és egyéb ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a paksi kir. járásbírósnak 1908. évi V. 322/2 számú végzése folytán 84 K tőkekövetelés, ennek 1907. évi május hó 1. napjától járó 5 százalékos kamatai és eddig összesen 79 kor. 70 fillérben bíróság már megállapított költségei erejéig. Fadd községben. a Kossuth Lajos-utcában, a 3. népsorsz. házban, árverést szenvedők lakásad

1908. évi november hó 19-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezen-él oly megjelöléssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a leg-többet igerőnek, szükség esetén becsaron alul is eladotnak fognak.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is je-és felülfoglaltatják és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi XLI. t. c. 20. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Pakson, 1908. évi november hó 4-ik napján.

CSERY ISTVÁN, kir. bir. végreh.

Egy

jó karban lévő pedálos cimbalmot veszek.

Cim megtudható a kiadóhivatalban.

Ujdonság! Diványpárnák fényképpel.

**NE TÖRJE A FEJÉT
karácsonyi ajándék**

miatt, mert a legszebb meglepetés karácsonyra egy jól sikerült

fénykép,

mely az egész megyében csakis

Kiss Jenő

„Kossuth“ műtermében

Szekszárd, Széchenyi-utca 65l.

A legszebb kivitelben készülnek:
Medallonok, nagytások, olaj és aquarelle festmények.

Állandóan fűtött terem.

Sikerért kezeskedem.

4116
1908 sz.

Árlejtési hirdetmény.

Bátaszék község előjárósága a hatóságilag elfogadott és jóváhagyott terv- és költségvetés alapján közhírré teszi, hogy a II. számú kisednevelési menedékháznál létesítendő menedékházvezetői lakás megépítése Báltaszék községhezánál folyó év november hó 26-án délelőtt 10 órakor zárt ajánlattal egybekötött nyilvános árlejtés utján fog biztosítani.

Az ajánlathoz a költségvetésben hatóságilag megállapított 10977 korona 23 fillér építkezési költségösszeg 5% -ának megfelelő bantpénz csatolandó.

Az ajánlatok azon záradékkal is ellátandók, hogy a feltételek ismeretesek és vállalkozó részéről kötelezőleg elfogadtatnak.

Fenntartja magának az előjáróság azt a jogot, hogy a beérkező ajánlatok közül az eredményre való tekintet nélkül szabadon választhasson.

Az építkezésre vonatkozó terv- és költségvetés, mint szintén az építkezési és vállalati feltételek Báltaszék község jegyzői irodájában naponként megtekinthetők.

Kelt Báltaszéken, 1907. évi november hó 12-én.

Előjáróság.

Gauzer Adám

fűszer, csemege- és ásványvíz kereskedő

Casino-bazár. **SZEKSZÁRD** Casino-bazár.

Az őszi és téli időnyre bátor vagyok a mélyen tisztelt vevő közönség szives figyelmét üzletemre felhívni és egyúttal tudomására hozni, hogy mindennemű friss fűszer, csemege, teák, teasütemények rumok, likőrök, cognacok, pezsgők, sajtok, szardiniák és pácolt halak már megérkeztek és az alant jegyzett árukat különösen b. figyelmébe ajánlani:

1 kiló legfinomabb gyöngy kávé kor.	3.60
1 " " cuba " "	3.20
1 " " mandola " "	2.80
1 " " mogyoró hám. „	1.80
1 " " törm. csokoládé „	2.40
1 " " háztart. „	2.40
1 " " valódi szegedi rózsza paprika „	4.00
1 " " " tojásos tarhonya „	0.76
1 " " " legfinomabb maróni „	0.40
1 literes üveg finom cuba rum „	2.—
1 " " " jamaica rum „	3.20

Helybeli rendelményeket díjmentesen házhoz szállítok.

Vidéki rendelményeket díjmentesen a vasuti állomáshoz szállítatok.

A n. é közönségnek szives pártfogását kéri teljes tisztelettel:

Gauzer Adám,

fűszer, csemege- és ásványvíz kereskedő
Szekszárd, Casino-bazár.

Egy

üzlethelyiség

mellékhelyiségekkel együtt kiadó. — Cim a kiadóhivatalban.

Eladó bika

Egy drb. szép példány bonyhádi tájrta 2 éves svájci bika alulirtnál eladó.

(5879. 1—1.)

Benedek András.

Üzlet megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, miszerint **Szekszárdon, Széchenyi-utca 140. szám alatt** (volt Martin-féle ház) a mai kornak megfelelő

butor üzletet

nyitottam.

Raktáron tartok legújabb divatu, szolid kidolgozású butorokat igen jutányos árakon.

Egyben felhívom a nagyérdemű közönség szíves figyelmét ugyanazon házban levő **asztalos-műhelyemre**, hol minden igényeknek megfelelő modern butorok elkészítését bármely rajz után elfogadom.

Kivánatra tervekkel szívesen szolgállok.

Főtörekvésem olcsó árban jó minőségű butort szállítani.

Midőn ezt a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, kérem szíves pártfogását.

124-908.

Kiváló tisztelettel

Laskó Károly
asztalos és butorraktáros

26-52

Értesítés.

Az alsónyéki tejszövetkezet üzemét

f.é. november 15-én

1909 január 1-től kezdődőleg egy évre bérbeadja.

3-4

Az igazgatóság.

Találmányok

szabadalmazása vagy értékesítése előtt ugy Magyarországon, mint bármely külföldi államban, forduljon a

„Szabadalmi Ujság“

szerkesztőségéhez **Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 26.** Kérje a »Szabadalmi Ujság« ingyen mutatvány-számát. 5-20

Hirdetmény.

Tisztelettel tudomására adom a szekszárdi, mint vidéki közönségnek, hogy nálam a legjobb minőségű

vasalni való bükkfa-szén

kapható **1 kilós** csomagokban **6 krajcár.** 10 kilótól feljebb **5 krajcár.** Zsákokban métermázsánként is.

Továbbá elsőrendű száraz kemény aprított

tűzifa

métermázsája **1 frt 40 kr. 10 kiló 15 kr.**

S mindennemű **dorong és hasáb tűzifa.**

Bel és külföldi köszén

jutányosan nálam kapható. — Tisztelettel:

Mutsenbacher Ödön

tűzifa és szénkereskedő,
a vasuti állomással szemben.

7-50 307.

Fischl Lajos

butor- és épület-asztalos, a „Pirnitzer József és Fiai“ kereskedők házában dus raktárt tart a legújabb és legmodernebb butorokból, szalon-, ebédlő- és irodaberendezésekből, részletfizetésekre is. Azonkívül nagy raktárt tart vasbutorokból. Asztalos-munkák a leggyorsabban, jutányos áron készülnek.

56

Változatos és bő tartalommal jelenik meg az **1909. évre**

Garay János Képes Naptára

Tolnavármegye cím-tárával.

Hirdetések felvételnek a Molnár-féle nyomdai részv.-társaságnál Szekszárdon.

Állandó munkát

kapnak

szijgyártó segédek

akár hetibérfizetés mellett, akár darabszám munkára. Hetibér 8 koronától 12 koronáig.

Bővebbet **Kraft János** szijgyártónál **Kadarkut,** Somogy megye. 321. 6-10

Pollitzer sérv-ambulatorium

nyilvános orvosi rendelő-intézet sérvbajosok, ferdénntettek és amputáltak részére

Budapest, IV., Kossuth Lajos utca 8, főemelet.

Az intézet szakorvosa bárkinek teljesen díjtalanul rendelkezésére áll. Az orvosi vizsgálat igénybevétele vásárlásra nem kötelez.

Orvosi ellenőrzés!

Mérsékelt árak!

Egyéni speciális kezelés! 3-52

Szabadalmazott sérvkötők már 5 koronától feljebb.

Vidéki megrendelések az intézet szakorvosa által lelkiismeretesen felülvizsgálatnak s pontosan és legnagyobb titoktartás mellett eszközöltetnek.

Hygienikus c'kkek a legfinomabb minőségekben, orvosiilag ajánlva és sterilizálva. Feltétlenül megbízhatóak. Tucatanként 2-16 koronáig.

Ugyanott most jelent meg: »Az ember egészsége« című orvosi mű, mely kizárólag a sérvbajjal, annak ellen-szerével és kezelésével foglalkozik. E munkát bárkinek díjtalanul és zárt borítékban küldi meg az intézet igazgatósága

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy a szabás tanfolyamról visszaérkeztem és ujonnan, modernül átalakított

szabó műhelyemben

a legdivatosabb öltönyöket készítem.

Kérem a nagyrabecsült pártfogóimat, hogy b. bizalmukkal továbbra is ajándékozzanak meg. Megrendeléseket naponta elfogadok és azoknak a legpontosabban teszek eleget.

Kiváló tisztelettel:

König Károly

férfi szabó,
Sédpatak-utca 1102.

293.

Egy 2½ lóerejű teljesen jó-karban levő, kevéssé használt

BENZINMOTOR

villamos gyújtással, transmissioval együtt üzemnagyobbítás folytán 1500 koronáért eladó. — Megtekinthető a Molnár-féle nyomdai r.-t.-nál Szekszárdon.

Ideális arcz-eréme a zsirtalan

DIANA ARCZKENŐCS

nappali használatra.

Az arcznak üde színt kölcsönöz és azt bársonypuhává teszi.

Éjjeli használatra a zsirszerű

DIANA ARCZKENŐCS

szeplő, májfolt és mindennemű arc-tisztátalanság ellen.

Ára 1 korona.

Diana szappan 70 fillér.

Diana hölgypor 1 kor.

Kapható:

Szeghy Sándor gyógyszer-tárában Szekszárdon. 17-26

MINDEN nő, aki kísérletet tett, tovább is használja, ez igazolja a Valéria-erem páratlanságát. Nyilatkozataikat csak a jó izlés kedvéért nem tesszük közzé, amelyben nagyon is elismerték, hogy ez az egyedüli ártalmatlan arc- és kezápolószer

MINDENKI csak magát vádol-sáért, fejkorpásodásáért, mert mindez nem létezővé válik ha a Garay-drogéria által előállított hajszeszt idejekorán használja

ŐSZÜL A HAJA

Őrizze meg leg-alább külsőleg ifjuságát Garay-drogéria haj-ifjítójával

AMATŐR

fényképészeti cikkeket ajánlom eredeti gyári áron. Raktáron tartok gépet, filmet, lemezt, stb.

FÉSŰ ÁRUK

hajtúk, bontó-, simító- és oldalfésűk. Keferu: haj-, fog-, ruha-, padló- és körömkefe

Kötszerek vatta, kötőgázé, pólyák, herekötők, gummi harisnyák, has- és sérvkötők mérték után készíttetnek, egyenestartók és egyéb orvosi és szülésznői hygienikus cikke

Postai megbízásoknak is eleget teszek és postafordultával szállítok

Garay-Drogéria Szekszárd

Tolnavármegye legnagyobb játékarúháza

FEKETE HUGÓ

Szekszárd, Kaszinó-bazár.

7 és **14** krajcáros áruk

óriási választékban

ugymint: ovodák, menházak és gazdaságok részére árendményen. — Kézimunkák és kellékek. Továbbá:

Illatszerek, ingek, gallérok, nyakkendők, zsebkendők, harisnyák, komót cipők, eső- és napernyők, gyermek és női kötények, valamint iskola-táskák, bőröndök, rövidárúk, szabó kellékek, hajtésük, hajtük, kefeárúk és tombola tárgyak **legolcsóbb árban** beszerezhetők.

Gramofonok tiszta hanggal
30 koronaért.

Nagy választék két oldalú gramofonlemezekből előnyös lemezcserével.

Harisnya kötészet és fejelések
elfogadtatnak.

Fa-árjegyzék

a tolnai erdőirtási vállalatnál

2-52

	Kor.
Szilfahasáb méterölenként . . .	34.—
Szilgömb	30.—
Tölgyhasáb	31.—
Lágyhasáb	22.—
Lágygömb	19.—

Házhoz szállítva saját kocsimmal K 1.40 az újvárosi új temető melletti fátelpről.

Venni szándékozók előjegyezhetnek a **nagy-tözsében** és **Szabó Emil** újvárosi kereskedőnél.

3300 szám
kórh. 1908.

Ferenc-kórház Szekszárdon.

Versenyárgyalási hirdetés

a szekszárdi Ferenc-kórház részére az 1909. évben szükségendő következő iparcikkekre, u. m.:

I. Husneműek:

a) marhahus körülbelül	240 mm.
b) borjúhús	50 mm.
c) sertéshús	18 mm.
II. Disznózsír	40 mm.
III. Tehéntej	40 000 liter
IV. a) kenyér	60 000 klg.
b) zsemlye	120.000 drb.

a szekszárdi Ferenc-kórházhoz Szekszárdra leendő szállítási kötelezettség mellett versenyárgyalás hirdettetik azon megjegyzéssel, hogy a különböző iparágak köréhez tartozó cikkekre csak külön-külön lehet ajánlatot tenni. Kumulativ ajánlatok nem fogadtatnak el. Az ajánlatok egységáruk megjelölésével teendők.

A szállítás megkezdésének határideje **1909 január 1.** befejezésének határideje 1909. december 31.

Megjegyeztetik, hogy csak a szabályszerűen kiállított és pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül, vagy posta útján beadott ajánlat, — melynek szövege alulírt kórház gondnokságnál beszerezhető — vétetik tárgyalás alá.

Az ajánlat borítékán a következő felírásnak kell lennie: »A szekszárdi Ferenc-kórháznak Szekszárdon.

Ajánlat a 3300. számú versenyárgyalási hirdetésben kiírt cikkekre.

Az ekként elkészített ajánlat a szekszárdi Ferenc-kórház gondnoki hivatalában **1908. évi november hó 25. ig** személyesen vagy posta útján beadandó.

Bánatpénz a szállítandó iparcikkek évi összértékének 5%-a, mely összeg az ajánlattal egyidejűleg a szekszárdi Ferenc-kórház pénztárába befizetendő. Olyan ajánlatok után, melyeknél a leteendő bánatpénz 200 koronát meg nem halad, ez nem kívántatik.

A versenyárgyalás helye és ideje a Ferenc-kórház gondnoki hivatala Szekszárdon, 1908. évi november hó 26-án d. u. 2 óra, melyen az ajánlattevők vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

Egy ajánlattevőnek sincs követelési joga abban az irányban, hogy a szállítás egészen vagy részben neki ítéltsék oda s az odaitélésből reá nézve netán előállott kár (elmaradt haszon) megtérítését sem a Ferenc-kórházról, sem annak közegeitől nem követelheti.

Ha a nyertes ajánlattevő a hozzá intézett felhívás vételétől számított 8 nap alatt a szerződést alá nem írta, visszaléptnek tekintik. Ily esetben a szállításra vonatkozó minden igényét elveszti, a Ferenc-kórháznak pedig jogában áll a leteendő bánatpénzt bírói közbenjárás nélkül visszatartani; az esetben pedig, ha a szállítás csak magasabb egységáruk mellett lenne teljesíthető, a különbözetet is megtéríteni tartozik.

Oly pályázók, kik ajánlataik benyújtásakor a Ferenc-kórházzal üzleti összeköttetésben nem állottak, illetőleg előtte ismeretlenek, tartoznak szállítóképességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

A Ferenc-kórház fentartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson.

Szekszárdon, 1908. évi november hó 6-án.

Dr. Tanárky
igazgató.

Bajó
gondnok.

Az eredeti **AFRANA** és **WETTINA**

varró- és műhímzőgépek

a jelenkor
legtökéletesebb
gyártmányai.

Singer családi, karikahajós, **Central-Bobbin** és iparos varrógépeink körforgó szerkezettel a legtartósabbak, miért is minden varrógépért **10 évi kezességet vállalunk.**

Kedvező fizetési feltételek!

Nagy varrógép- és kerékpárjavító műhely.

Használt varrógépeket becserélünk!

Tolnamegye legnagyobb gépraktára.

Alkatrészek az összes rendszerű varrógépekhez.

Szakértő műgépészünket kívánatra bárhova vidékre is kiküldjük.

MÜLLER TESTVÉREK

varrógép, kerékpár és
gazdas. gépraktárban

Szekszárd, Kaszinó-bazár.

Fióközetek: Dunaföldvár, Bonyhád.

99-908

31-52